

MILIEU-EN NATUURRAAD VAN VLAANDEREN

Jaarverslag 2001

2002 | 1

D/2002/7080/AI

Overname wordt verwelkomd, mits bronvermelding

© 2002 Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen
Kliniekstraat 25, 4de verdieping
1070 Brussel
tel. 02-558 01 30
fax 02-558 01 31
e-mail: info@minaraad.be
internet: www.minaraad.be

Overzicht

Art. 4, § 5 van het decreet van 29 april 1991 tot instelling van de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen schrijft voor dat de MiNa-Raad een jaarverslag moet opmaken. Dit moet de Raad voorleggen aan de Vlaamse regering en het Vlaams Parlement. Het huishoudelijk reglement van de Raad bepaalt dat het ontwerpverslag opgemaakt moet worden door het Bureau. Dit jaarverslag van de activiteiten in 2001 omvat volgende onderdelen:

Woord vooraf 5

1. Structuur van de MiNa-Raad

- 1.1. Taakstelling 7
- 1.2. Bevoegdheden 8
- 1.3. Samenstelling 9
- 1.4. Interne werking 10

2. Activiteitenverslag van de MiNa-Raad, 2001

- 2.1. Overzicht van de activiteiten en raadszittingen 11
- 2.2. Overzicht van de adviezen en standpunten 15
- 2.3. Externe vertegenwoordiging en initiatieven 36
- 2.4. Secretariaat van de MiNa-Raad 37
- 2.5. Financieel beheer van de MiNa-Raad in 2001 38

3. Bijlagen

- Bijlage 1 Aanwezigheden van leden en plaatsvervangers in de raadszittingen 41
- Bijlage 2 Samenstelling werkgroepen 44
- Bijlage 3 Volledige lijst van adviezen 1991, 1992, 1993, 1994, 1995, 1996, 1997, 1998, 1999, 2000 en 2001 47

Woord vooraf

Geachte lezer,

Voor U ligt het jaarverslag van de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen voor het werkjaar 2001 – het tiende werkjaar van de MiNa-Raad. Het jaar 2001 is voor de MiNa-Raad een succesvol werkjaar geworden. We belegden alles samen 14 raadszittingen, 99 werkgroepvergaderingen en 13 bureauvergaderingen. Hierbij stelden we 40 adviezen vast, goed voor 505 bladzijden advies – voor de MiNa-Raad een record. Het secretariaat ondersteunde deze verhoogde activiteitsgraad met een personeelsbezetting die op zich al beperkt is, en bovendien in 2001 andermaal aan wat wisseling onderhevig was. In de marge van dit alles verleenden we bovendien belangrijke materiële en intellectuele steun aan het Kleurenproces van de Vlaamse regering. Tot slot organiseerden we één studiedag – over gemeentelijke milieuvragen – en één internationale conferentie in het kader van het Europees voorzitterschap – met name met onze collega milieuvragen, over “indicatoren voor duurzame ontwikkeling”.

Om onze werking beter te structureren en te sturen, hebben we bij de jaarplanning in de aanloop gebruik gemaakt van zeven strategische krachtlijnen: het gaat om zeven benaderingen of opdrachten, zeven terreinen waarin de MiNa-Raad zich wil profileren. Een eerste krachtlijn betreft planning en duurzame ontwikkeling: alles wat met de lange termijn te maken heeft en met de manier waarop een toekomstig tijdsperspectief nu al in het beleid ingebracht kan worden. De tweede krachtlijn betreft de kwaliteit van de milieuregelgeving, en de derde krachtlijn gaat over economische instrumenten, milieu en economie. De vierde en vijfde krachtlijn betreffen respectievelijk het natuurbeleid (in samenhang met bosbeleid, landbouwbeleid en recreatie) en het ruimtelijk beleid (in samenhang ook met mobiliteit en infrastructuur). Een zesde krachtlijn gaat over inspraak, doelgroepenbeleid en gemeentelijk en provinciaal milieubeleid. Tot slot is er de krachtlijn van het Europees en internationaal beleid.

Deze laatste krachtlijn heeft een belang op zich. Vlaanderen staat op dit moment immers in verschillende opzichten aan een kruispunt. De komende tien jaren zal de discussie over en de uitvoering van Europese milieuregelgeving meer en meer aan belang winnen. Europa zelf wil in bepaalde opzichten een gangmaker zijn op wereldvlak betreffende “duurzame ontwikkeling” – iets wat ook duidelijk wordt bij de voorbereiding van de Top “Rio+10” te Johannesburg. Maar voor alles ligt Vlaanderen in het economisch meest actieve deel van Europa. Dit maakt dan ook dat in dit Gewest de grootste uitdagingen voorliggen inzake milieu en gezondheid, inzake verstandig ruimtegebruik en rationeel energiegebruik, inzake de goede afbakening en het beheer van natuurzones en inzake de bestrijding van

hinder, inzake een leefbare mobiliteit en leefbare steden. De MiNa-Raad zal hierin dan ook blijvend zijn bijdrage kunnen leveren.

Wij wensen daarom ook in de toekomst een maatschappelijke raad te blijven, die advies verstrekt aan de Vlaamse regering en aan het Vlaams Parlement, en dit over het milieubeleid in zijn regionale, Vlaamse, Europese en mondiale schaal. Het zal blijvend moeten gaan over alle beleidsdomeinen waarvan de uitwerking impact heeft op het milieu. Wij wensen nog steeds te streven naar consensus, maar wanneer er verdeelde meningen blijven, wensen wij onze adviezen verder te doorspekken met geargumenteerde minderheidsstandpunten. Wij wensen dat alle leden loyaal zouden meewerken aan de raadsactiviteiten, en hun rol volwaardig zouden vervullen. Met het hierna volgende jaarverslag tonen we aan dat we deze opdracht waar kunnen maken.

PROF. DR. R.F. VERHEYEN
voorzitter MiNa-Raad

1. Structuur van de MiNa-Raad

1.1. Taakstelling

Het Vlaams Parlement stelde de Milieu - en Natuurraad van Vlaanderen in bij decreet van 29 april 1991. In november 1991 kwam de MiNa-Raad voor het eerst samen. De Raad heeft een algemene bevoegdheid inzake studie, aanbeveling en advies in verband met alle aangelegenheden die betrekking hebben op milieu en natuur. Sinds het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid, hebben “milieu” en “milieubeleid” een brede betekenis. Zo komt het dat de Raad zich ook bezighoudt met thema’s als duurzame ontwikkeling, ruimtelijke ordening, energie, infrastructuur, grondstoffen enz.

Naast deze milieu- en natuurinvalshoek – die het terrein afbakent van de MiNa-Raad – is het duidelijk dat de afgeleverde adviezen van de Raad zo ruim mogelijk steun moeten vinden. De Raad is immers een overlegorgaan. Niet alleen de meest representatieve milieu- en natuurverenigingen in Vlaanderen, maar ook de vertegenwoordigers van sociaal-economische groepen maken er deel van uit. De uitdaging bestaat er dus in de milieubelangen en de sociaal-economische belangen te verzoenen. Slagen we daarin, dan weet men bij de politieke besluitvorming welke oplossing een draagvlak heeft. Slagen we daar niet in, dan leveren we aan de politieke besluitvorming de argumenten om ofwel in de éne ofwel in de andere richting te beslissen. Dit bracht de MiNa-Raad tot de stelregel: *consensus waar mogelijk, een duidelijke weergave van onderling tegengestelde standpunten waar nodig*. De MiNa-Raad is ertoe gehouden adviezen van hoge kwaliteit af te leveren. Adviezen winnen aan kwaliteit voor zover ze samenhangen, goede argumenten bevatten en vernieuwend zijn. De gecombineerde inbreng van alle raadsleden en van het secretariaat waarborgt dat de “producten” van de Raad kwaliteit hebben.

Adviezen van de Raad kunnen om verschillende redenen waardevol zijn. Sommige adviezen hebben waarde omdat er met eenstemmigheid belangrijke nieuwe elementen aangebracht worden over natuur - en milieubeleid. Sommige adviezen brengen iets bij omwille van het gegeven dat er een akkoord is bereikt over een belangwekkend vraagstuk – de overlegfunctie. Andere adviezen dan weer signaleren waar de verdeeldheid over een bepaald vraagstuk zich exact situeert. Ten slotte hebben adviezen dikwijls een toegevoegde waarde door de gedetailleerde informatie die geboden wordt.

Samengevat luidt de taakstelling van de MiNa-Raad dus als volgt: aan de Vlaamse regering en het Vlaams Parlement kwaliteitsvolle en maatschappelijk gedragen adviezen verstrekken over het gevoerde, lopende of te voeren regeringsbeleid, waarbij alle onderwerpen die met milieu te maken hebben, behandeld kunnen worden. Om het overzicht te behouden bij de

uitoefening van zijn opdracht, onderscheidt de MiNa-Raad zeven inhoudelijke krachtlijnen in zijn werking. Een strategische krachtlijn loopt over meerdere jaren werking van de MiNa-Raad en vertegenwoordigt een inhoudelijk samenhangend “beleidsveld” waarin de Raad zich (verder) wenst te profileren op basis van zijn opgebouwde deskundigheid, of waarin nu een duidelijke aanzet wordt gegeven om er meer deskundigheid en profiel rond op te bouwen. De zeven krachtlijnen zijn de volgende:

1. Duurzame ontwikkeling en planning: de MiNa-Raad neemt de milieucomponent van duurzame ontwikkeling ter harte en bouwt vanuit dit langetermijnperspectief een sterk profiel uit inzake de beoordeling van plannen en beleidsvoornemens.
2. Regelgeving: de MiNa-Raad profileert zich in de klassieke domeinen van het milieubeleid met richtinggevende commentaren en voorstellen ter verbetering van de bestaande milieuregelgeving.
3. Economische instrumenten: de MiNa-Raad profileert zich inzake milieu en economie (1) op het vlak van milieuheffingen en verwante economische instrumenten; (2) inzake de optimale inzet van overheidsmiddelen voor milieu, en tot slot (3) voor de vergroening van het bestaand fiscaal instrumentarium. Bij uitbreiding wordt alles wat met de klimaatproblematiek samenhangt grotendeels onder deze krachtlijn ondergebracht.
4. Natuurbeleid en natuurlijke hulpbronnen: de MiNa-Raad houdt en ontwikkelt een profiel van maatschappelijk overleg tussen alle gebruikers en functies binnen de open ruimte: boseigenaars, landbouwers, natuurbeschermers, recreanten, ontginners.
5. Ruimtelijk beleid: de MiNa-Raad profileert zich vanuit milieuhoek inzake de grote afwegingsvragen en bij de integratievragen die zich rond ruimtelijke ordening en mobiliteit aandienen.
6. Doelgroepenbeleid, lokale inspraak en lokale besturen: de MiNa-Raad levert inzake maatschappelijke participatie een bijdrage op theoretisch niveau; de Raad profileert zich met voorbeeldactiviteiten en concrete voorstellen tot vooruitgang; het lokale niveau is hierbij het vertrekpunt.
7. Europees en internationaal beleid: de MiNa-Raad profileert zich als een plaats waar men op eenvoudige wijze op de hoogte kan blijven van de Europese milieudebatten; waar nodig wordt in de MiNa-Raad een advies gemaakt waarin argumenten aangebracht worden bij deze Europese en internationale debatten.

1.2. Bevoegdheden

De formele taakstelling staat ook verder uitgewerkt in art. 4 van het oprichtingsdecreet van de MiNa-Raad. De Raad kan adviezen, aanbevelingen en studies uitbrengen op vraag van de Vlaamse regering of na eigen beslissing. Sinds een decreet van 18 mei 1999 kan ook het Vlaams Parlement advies vragen.

In een aantal gevallen is de Vlaamse regering niet alleen gerechtigd, maar bovendien ook verplicht om het advies van de MiNa-Raad in te winnen. In concreto denken we aan voorontwerpen van decreet inzake leefmilieu of natuurbehoud, het te voeren milieubeleid en het begrotingsbeleid. Soms is de Vlaamse regering ook verplicht advies te vragen over afzonderlijke beleidsplannen: bv. het milieubeleidsplan, het milieujaarprogramma, de uitvoeringsplannen bij het afvalbeleid, afbakingsplannen bij het natuurbeleid, het ruimtelijke structuurplan. Er bestaat ook een adviesvraagplicht bij milieukwaliteitsnormen en bij uitvoeringsbesluiten rond energie- en mobiliteitsbeleid. De Vlaamse regering kan daarnaast ook om advies vragen omdat ze dat zelf wenselijk acht. Er is meestal geen verplichting tot het vragen van een advies aan de Raad betreffende reglementen of beleidsbrieven.

Desondanks is het nuttig hierover advies te vragen, en in het verleden is dat reeds verschillende malen gebeurd. De Vlaamse regering of het Vlaams Parlement kan daarnaast nog algemene vragen voorleggen aan de MiNa-Raad, los van een beleidstekst. Ook dit gebeurde reeds.

Deze adviesvragen sluiten niet uit dat de Raad aanbevelingen, t.t.z. adviezen op eigen initiatief uitbrengt. Het gaat dan over onderwerpen die naar de mening van de Raad actueel of prangend genoeg zijn om aanbevelingen rond vast te stellen. Milieukwesties die raakvlakken hebben met andere niveaus zoals de Europese Unie, de federale overheid, de provincies en gemeenten, worden niet uit de weg gegaan.

De MiNa-Raad vult zijn bevoegdheid tot studie op drie manieren in. Vooreerst worden er studieopdrachten uitgegeven – met een gemiddeld ritme van één bescheiden studieopdracht per jaar. Ten tweede voert het secretariaat zelf studies uit – in feite een bundeling van opzoekingswerk. Tot slot worden er van tijd tot tijd studiedagen en colloquia georganiseerd, waarvan de resultaten gepubliceerd worden.

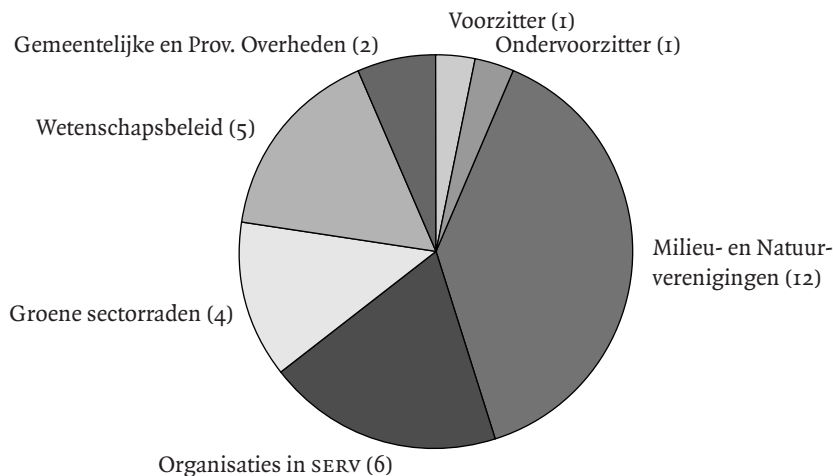
Bij al deze activiteiten streeft de MiNa-Raad een grote openheid na tegenover het maatschappelijk middenveld en het brede publiek. Adviesteksten, studies en verslagen van studiedagen worden bekendgemaakt door ze te publiceren en gratis te verspreiden. Over de meeste adviezen verspreidt het secretariaat een persbericht. Een belangrijke activiteit in dit kader is tot slot de deelname aan overlegfora waarop een vertegenwoordiging van de MiNa-Raad gevraagd wordt.

1.3. Samenstelling van de MiNa-Raad

De MiNa-Raad bestaat uit vierentwintig stemgerechtigde en zeven niet-stemgerechtigde leden die allemaal benoemd worden door de Vlaamse regering. De krijtlijnen van de samenstelling zijn vastgelegd in het oprichtingsdecreet van 29 april 1991, en beantwoordt aan de centrale taakstelling van de MiNa-Raad. Behalve voor voorzitter en ondervoorzitter is er voor elk lid een plaatsvervanger voorzien.

De Vlaamse regering benoemt zelf de voorzitter en de ondervoorzitter, en dit onder “*personen die deskundig zijn in de milieu- en natuursector*”. De milieu- en natuurverenigingen leveren twaalf stemgerechtigde leden, zes sociaal-economische partners die in de SERV zetelen vaardigen één vertegenwoordiger af. De groene hoge sectorraden – de Vlaamse Hoge Bos-

Samenstelling van de Raad

raad, de Vlaamse Hoge Raad voor Natuurbehoud, de Vlaamse Hoge Raad voor Riviervisserij en de Vlaamse Hoge Jachtraad – sturen elk één vertegenwoordiger.

Daarnaast zijn er nog zeven niet-stemgerechtigde ledendeskundigen. De Vlaamse Vereniging van Steden en Gemeenten en de Vlaamse Vereniging van Provincies hebben elke één vertegenwoordiger. Deze leden helpen bij de toetsing van de adviezen aan de administratieve haalbaarheid ervan op de gemeentelijke en provinciale beleidsniveaus. Vijf niet-stemgerechtigde leden worden aangewezen uit de voordracht van de Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid.

De samenstelling op datum van 31 december 2001, is te vinden in bijlage 1.

1.4. Interne werking

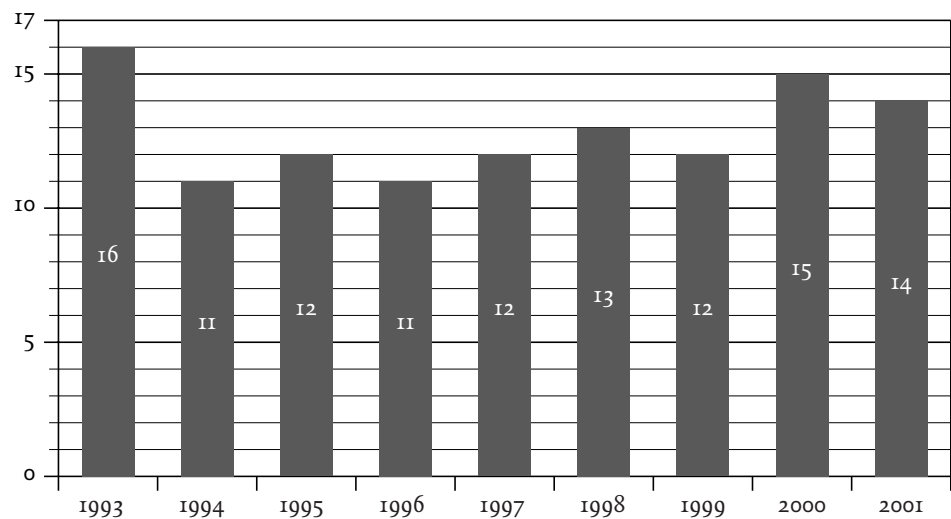
De MiNa-Raad kent een interne organisatie en taakverdeling, waarvan de contouren zijn vastgelegd in het oprichtingsdecreet en in het huishoudelijk reglement. De plenaire vergadering van de MiNa-Raad heeft over alle aangelegenheden het laatste woord. Daarnaast vervullen de permanente en de ad hoc werkgroepen, de voorzitter en ondervoorzitter, het bureau en het secretariaat elk een eigen rol. De algemene vergadering van de MiNa-Raad, waaraan alle stemgerechtigde en niet-stemgerechtigde leden kunnen deelnemen, komt minstens tien maal per jaar samen. Deze, overigens niet-openbare raadsvergadering, stelt de adviezen vast. De plenaire vergadering neemt ook de eindbeslissing over het jaarverslag, de programmering, de besteding van het budget en over de afsluiting van de rekeningen. Bij de bespreking van de ontwerpadviezen op de Raad streeft men naar consensus, wat, gezien de samenstelling van de Raad, niet altijd gemakkelijk is. Wanneer consensus uitblijft, hebben de leden het recht om het standpunt van hun organisatie in te lassen in het advies.

Het bureau bestaat uit voorzitter, ondervoorzitter, twee leden aangeduid door de natuur- en milieuverenigingen, één lid aangeduid door de vier groene sectorraden, en de secretariaatsdirectie. Het bureau stelt de agenda van de raadszittingen vast, volgt de werkgroepen op, beheert het secretariaat, en neemt de belangrijkste organisatorische beslissingen. Het bureau komt éénmaal per maand samen. Om ontwerpadviezen voor te bereiden, of om bepaalde beleidskwesties, die voor de MiNa-Raad van belang zijn, permanent op te volgen, stelt de MiNa-Raad werkgroepen in. De werkgroepen zijn de motor van de raadsactiviteiten. Ze belichamen de overlegprocessen die men in een adviesraad mag verwachten. Binnen de werkgroepen snijdt men de voorgelegde problemen ten gronde aan, gaat men voor het eerst in op de discussiepunten, en komt men tot ontwerpadviezen. De werkgroepen bestaan uit raadsleden, plaatsvervangende raadsleden, en eventueel door hen aangeduide experts. De plenaire raadsvergadering duidt de werkgroepvoorzitter aan. Elke werkgroep wordt bijgestaan door minstens één lid van het secretariaat.

2. Activiteitenverslag van de MiNa-Raad voor het jaar 2001

2.1. Overzicht van de eigen activiteiten

Aantal raadszittingen per jaar

2.1.1. De MiNa-Raad maand per maand: 14 raadszittingen

In 2001 vonden in totaal 14 plenaire vergaderingen van de MiNa-Raad plaats. Uit het hierbij toegevoegde overzicht blijkt dat 2001 een druk werkjaar geweest is wat het aantal raadszittingen betreft. Het vereiste minimum van 10 raadszittingen per werkjaar hebben we ruimschoots overschreden. Hierna geven we een beknopte beschrijving van deze zittingen.

Op de zitting van **25 januari** keurden we het jaarprogramma goed. De Raad aanvaardde ook een bijkomend luik aan de studie over gemeentelijke milieuraaden. Tot slot hield Marc Pallemarts, adjunct-kabinetschef van Staatssecretaris voor Energie en Duurzame Ontwikkeling Olivier Deleuze, een toelichting bij de Europese duurzaamheidsstrategie, het klimaatbeleid en het Belgisch Europees Voorzitterschap.

Op **1 februari** stelde de Raad na een lange discussie het advies over Vlarebo vast, met standpunten van het VEV, de Boerenbond, de UNIZO, het ABVV, het ACV en

het ACLVB. Ook adviseerde de Raad (briefadvies) over Milieu en Gezondheid. Het advies over het communautair initiatief voor plattelandsontwikkeling LEADER werd aangenomen. Hierbij waren er standpunten van de Boerenbond. Het advies op eigen initiatief over MIRA werd daarentegen unaniem aanvaard. Ook keurde de MiNa-Raad de oriëntatie van de tekst over het EU-beleid inzake duurzame ontwikkeling goed. Ten slotte werd een toelichting gegeven over de op til zijnde hervormingen van de Vlaamse administratie en van het adviesradenlandschap. Over twee uitvoeringsbesluiten rond elektriciteit werd overeengekomen een advies te formuleren.

Op de zitting van **1 maart** besprak de Raad het voorontwerp van decreet tot aanvulling van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid met een titel betreffende de milieueffect- en de veiligheidsrapportage. Het advies werd aangenomen met een algemene onthouding van de sociaal-economische partners. De Raad aanvaardde het advies over de integratie van het milieubeheersrecht pas na een lange discussie; uiteindelijk stond er nog één afwijkend standpunt van de Boerenbond in. De twee adviezen over de uitvoeringsbesluiten elektriciteit kregen unanieme goedkeuring. Tenslotte werd het advies over het regionaal landschap Meetjesland goedgekeurd met een onthouding van de Boerenbond.

Op **5 april** werd de begroting 2001 van de Raad goedgekeurd. Vervolgens kwam een advies tot stand inzake instrumenten voor VEN en IVON. Daarnaast bracht de Raad advies uit over het geïntegreerd beheer van kustgebieden, weliswaar met standpunten van het ABVV, het ACV, de UNIZO en het VEV en een onthouding van het ACV bij paragraaf 13. Het centrale advies van die dag was het advies over de band tussen milieu en gezondheid: de Raad stelde dit advies vast met verschillende standpunten en onthoudingen, m.n. vanwege het ABVV, het ACV, het ACLVB, de Boerenbond, de UNIZO en het VEV.

Tijdens de zitting van **3 mei** werd geadviseerd over de verenigbaarheid van bedrijfsafvalwater met RWZI-exploitatie en over de samenwerking van de internationale commissies voor de bescherming van de Maas en de Schelde met NGO's, belangenorganisaties en sectoren. Beide adviezen waren unaniem. De MiNa-Raad gaf op deze zitting ook advies op eigen initiatief over de vast te stellen Europese strategie voor duurzame ontwikkeling, weliswaar met een aantal standpunten van de Boerenbond. Op de zitting van **30 mei** wijdde de Raad een eerste bespreking aan het ontwerpjaarverslag 2000 en machtigde de Raad het Bureau om het jaarverslag definitief vast te stellen. Het advies over het ontwerpdecreet houdende wijziging van de decreten Ruimtelijke Ordening leverde een algehele onthouding op van de sociaal-economische partners, en dit omwille van het gegeven dat men er zich in de SERV over beraden had. Het advies over (drank)-verpakkingen werd eveneens aanvaard, met onthoudingen van de sociaal-economische partners. Tot slot kreeg het ontwerpadvies over het ontwerp van decreet tot wijziging van de wet van 26 maart 1971 in verband met subsidies voor riolerings unanieme goedkeuring.

Op **7 juni** zagen twee adviezen het daglicht. Het eerste advies betrof het voorontwerp van decreet betreffende water bestemd voor menselijke aanwending, spijtig genoeg met een algemene onthouding van de sociaal-economische partners. Het tweede goedgekeurde advies op eigen initiatief ging over de toekomstige financiering van het milieubeleid en de rol van de milieuheffingen hierin; in dit advies waren er standpunten van de Boerenbond, de UNIZO en het VEV. Op een extra raadszitting van **20 juni** werd het advies over het investeringsplan NMBS unaniem goedgekeurd.

In de zitting van **5 juli** beslisten de raadsleden de HIVA-studie over de samenstelling en de werking van de gemeentelijke en provinciale milieuvadviseraden goed te keuren. Ook het desbetreffende advies op eigen initiatief werd unaniem aanvaard. Er kwam tevens een advies tot stand over de evaluatieverslagen van de werking van acht bestaande regionale landschappen. Tot slot werd ook het advies over de milieukwaliteitsdoelstellingen lucht na een grondige bespreking unaniem goedgekeurd.

Tijdens de vergadering van **6 september** keurde de Raad zijn advies inzake het ontwerp van decreet betreffende het economisch ondersteuningsbeleid goed, met een algemene onthouding van alle sociaal-economische partners. De Raad adviseerde ook over de decretale loskoppeling van de vergelijk- en regularisatievergunningprocedure in de ruimtelijke ordening, met een algemeen minderheidsstandpunt van alle sociaal-economische partners. Over enkele aspecten van het Vlaamse klimaat- en energiebeleid werd een advies op eigen initiatief unaniem goedgekeurd. Tevens nam de Raad akte van het achtergronddocument bij dit advies. Tenslotte stelde de Raad het advies over de erkenningsaanvragen van de vzw Arbeid en Milieu en de vzw Boomgaardenstichting vast, met een onthouding van de Boerenbond.

Op de raadszitting van **4 oktober** kwamen twee adviezen tot stand. Een eerste advies dat werd goedgekeurd, weliswaar met verschillende standpunten van de socio-economische partners, betrof het voorontwerp van decreet betreffende de oppervlakedelfstoffen. Een tweede advies ging over het voorontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2002, met een standpunt van de sociaal-economische partners bij afdeling III-grondwater.

Op de zitting van **8 november** adviseerde de Raad over het ontwerp van uitvoeringsbesluit inzake openbare dienstverplichtingen ter bevordering van het rationeel energieverbruik, met enkele standpunten van de socio-economische partners. De Raad stelde ook een advies vast over de wijzigingen van het Programmeringsdocument voor Plattelandsontwikkeling, met een algemeen standpunt van de Boerenbond. Zowel een briefadvies over het ontwerp van decreet ter goedkeuring van het samenwerkingsakkoord rond het investeringsplan van de NMBS, als een briefadvies over kaderakkoorden tussen Vlaanderen en respectievelijk Bulgarije, Slowakije en de Tsjechische Republiek werden unaniem aanvaard. Tenslotte werd de studie bedrijfsmilieuzorg: normering, certificatie, accreditatie en decretale audit besproken en goedgekeurd.

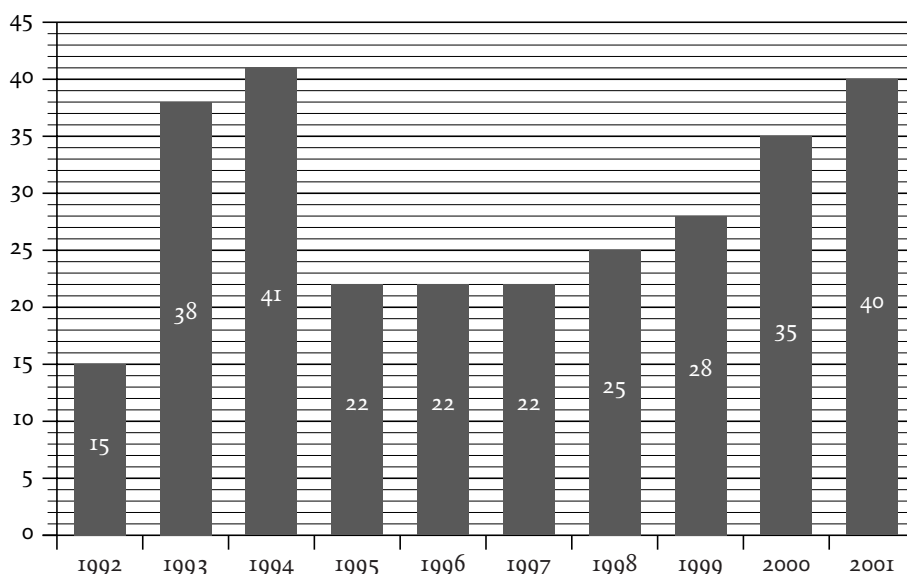
Op de voorlaatste raadszitting van het jaar, nl. op **6 december**, besliste de Raad om geen advies te verlenen over het ontwerpbesluit met betrekking tot de distributiebeheerders voor elektriciteit. Verder kwam er een unaniem advies tot stand over de provinciale adviesraad voor milieu en natuur, en keurde de Raad een advies op hoofdlijnen goed over de samenwerkingsakkoorden van het Vlaamse Gewest met de gemeenten en de provincies, evenwel met een standpunt van de Boerenbond. Beide adviezen waren op eigen initiatief. Als laatste werd het advies, eveneens op eigen initiatief, over Europese indicatoren voor duurzame ontwikkeling unaniem aanvaard. Op de laatste raadszitting, van **20 december**, werden twee adviezen vastgesteld. De Raad adviseerde over het ontwerp van het slibafvoerplan, met standpunten van de Boerenbond en het VEV. Het advies over het ontwerp van uitvoeringsbesluit inzake de openbare dienstverplichting ter bevordering van de elektriciteitsopwekking in kwalitatieve warmtekrachtinstallaties werd unaniem goedgekeurd.

2.1.2. We stelden aldus 40 adviezen en 3 andere documenten vast

De Raad stelde aldus in totaal 40 adviezen en 3 andere documenten (twee studies en een jaarverslag) vast, en dit tijdens veertien plenaire vergaderingen. 13 van de 40 documenten werden op eigen initiatief vastgesteld, 27 ervan waren op vraag. Wat de adviezen aangaat, ging het om ongeveer 500 bladzijden tekst, een record voor de werking van de MiNa-Raad. Tot slot heeft het secretariaat van de MiNa-Raad ook nog een belangrijke visiegroep ondersteund in het zgn. Kleurenproces van de Vlaamse regering, met als eindresultaat een “Visietekst Milieu en Duurzame Ontwikkeling”, waarin een toekomstbeeld geschetst werd op een termijn van 30 jaar.

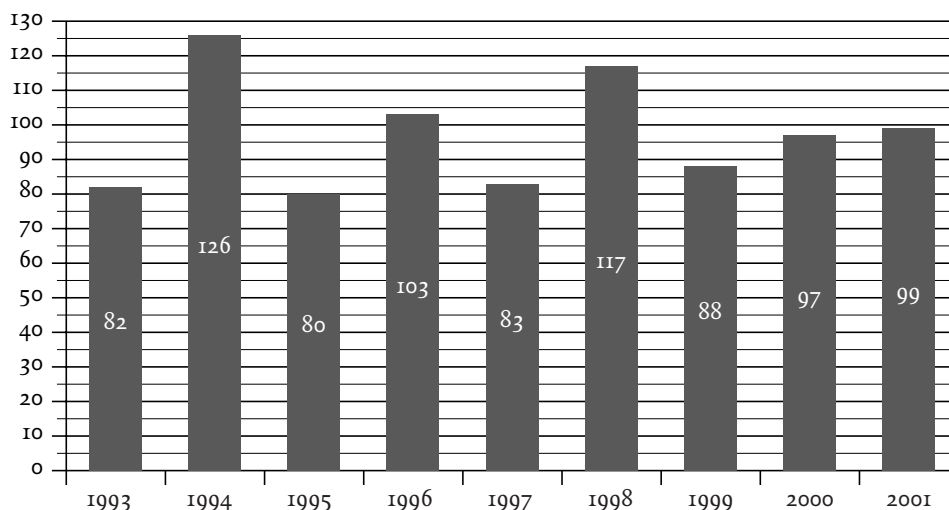
Hierna wordt een overzicht geboden van de hoeveelheid adviezen die de Raad de afgelopen jaren per werkjaar vastgesteld heeft. De lezer mag hierbij niet uit het oog verliezen dat dit overzicht slechts een indicatie geeft van de activiteitsgraad van de MiNa-Raad, aangezien adviezen onderling sterk verschillen wat voorbereidingstijd, onderbouwing, overleg en omvang betreft.

Aantal adviezen per jaar

2.1.3. We organiseerden 99 werkgroepvergaderingen

Totaal aantal werkgroepsvergaderingen

In 2001 waren er rond de zeven strategische krachtlijnen verschillende werkgroepen en vooral ad hoc werkgroepen actief. De vergaderfrequentie in 2001 was van een gemiddelde intensiteit, zoals hierboven blijkt.

2.2. Overzicht van de adviezen, standpunten en andere initiatieven (geordend per krachtlijn)

2.2.1. Planning en duurzame ontwikkeling

Advies van 1 februari 2001 over de Vlaamse milieurapportering

Elementen uit het advies kwamen regelmatig aan bod bij besprekingen in de stuurgroepen van MIRA en NARA. Een aantal daarvan – zoals een betere afstemming met het milieubeleidsplan – zullen ook concrete doorwerking krijgen in de verdere ontwikkeling van de Vlaamse milieu- en natuurrapportering.

De MiNa-Raad heeft het MIRA-S rapport, dat in oktober 2000 uitkwam, op eigen initiatief kritisch doorgenomen. Bedoeling was te komen tot wenken voor een volgende MIRA-S, dat over vijf jaar zal uitkomen en waarvan de voorbereiding reeds begonnen is. De MiNa-Raad beraadde zich hierbij over de verhouding tussen enerzijds rapportering inzake de milieutoestand in Vlaanderen en anderzijds de natuurrapportering. De MiNa-Raad gaf ook suggesties om te komen tot een betere verhouding met het algemeen statistisch apparaat van de Vlaamse overheid. Er valt eveneens nog wat te verbeteren inzake afstemming met Europese en internationale rapportering over de milieutoestand. Tot slot keek de MiNa-Raad vooruit naar de beleidsevaluatie en naar de verhouding met het gewestelijk milieubeleidsplan, dat midden 2001 moest uitkomen, maar inmiddels met een jaar werd uitgesteld.

Ondersteuning bij de “Visietekst Milieu en Duurzame Ontwikkeling”, 5 juli 2001

De visietekst lag aan de basis van een drietal voornemens voor 2010 in het zgn. Pact van Vilvoorde – dat gesloten werd tussen regering, sociaal-economische partners en milieubeweging. De resultaten van de visietekst werden ook meegenomen in het algemeen deel van het ontwerp milieubeleidsplan 2003-2007.

De Vlaamse minister van Leefmilieu en Landbouw richtte in het voorjaar van 2001 een Visiegroep op inzake Milieu en Duurzame Ontwikkeling, in uitvoering van een regeringsbeslissing in dit verband. Een en ander kaderde in het zgn. “Project Kleurrijk Vlaanderen” van de Vlaamse regering, waarbij gepoogd werd te komen tot een zeker toekomstgericht denken in en voor Vlaanderen. De minister vroeg aan de MiNa-Raad ondersteuning in het begeleiden van het proces van deze visiegroep. Deze steun werd geleverd door het secretariaat van de MiNa-Raad; de meeste leden van de MiNa-Raad namen deel aan de werkzaamheden van deze visiegroep – zij het dikwijls in de hoedanigheid van expert.

De kleine tien vergaderingen die aldus belegd werden, onder voorzitterschap van de kabinetschef, leverden aldus de zgn. Visietekst Milieu en Duurzame Ontwikkeling op, waarin vijf toekomstbeelden geschetst worden met als tijdshorizon 2030:

1. In 2030 lijden zelfs de meest kwetsbare bevolkingsgroepen (ouderen, kinderen, zieken, enz.) geen gezondheidsschade meer door vervuiling in het milieu.
2. In 2030 heeft Vlaanderen nog steeds een springlevende natuur en mooie landschappen en leveren we ook in de rest van de wereld een bijdrage tot de biodiversiteit.
3. In 2030 leven we in een samenleving waarvan alternatieve energiebronnen het grootste deel van de energie leveren.
4. In 2030 maken we veel minder aanspraak op materiaal, ruimte en energie om onze behoeften te bevredigen en een leven van goede kwaliteit uit te bouwen.
5. In 2030 is er een betere afstemming tussen de rollen van de overheid, bedrijven en huishoudens bij het realiseren van een goede milieukwaliteit.

Advies van 20 december 2001 over het ontwerp Uitvoeringsplan Slib

De verwerking van de opmerkingen van het openbaar onderzoek werd nog niet gepubliceerd.

Van de Vlaamse minister van Leefmilieu en Landbouw ontving de MiNa-Raad het ontwerp "Uitvoeringsplan Slib". Het slibplan is erop gericht de hoeveelheid te storten en te verbranden afval te verminderen door stimulering van preventie en recyclage. De MiNa-Raad meende dat het slibplan de slibproblematiek op een verdienstelijke wijze poogt in kaart te brengen, maar de Raad had een aantal kritische bedenkingen bij het opzet, bij de positionering in het afvalbeleid en over de inhoud van het plan zelf. De Raad accepteerde evenwel dat de tijd zou ontbreken om het plan helemaal te herwerken. De Raad stelde verder dat het plan door een aantal feiten dreigde achterhaald te worden. Om dit te voorkomen, drong de MiNa-Raad erop aan het slibplan zo snel mogelijk te optimaliseren, een duidelijke keuze voor een scenario aan te geven en dit consequent uit te voeren. De Raad pleitte voor een verfijning van het plan, waarbij een aantal stromen onttrokken zouden worden aan de eindverwerking. Dit plan moest volgens de Raad tevens getoetst worden aan dubbeltellingen, en voor de resterende leemten moet één complementair plan opgemaakt worden. De Boerenbond nam een minderheidsstandpunt in.

2.2.2. Betere milieuregelgeving

Advies van 1 februari 2001 over Vlarebo

De Vlaamse regering heeft het ontwerp zonder bijkomende wijzigingen op 12 oktober 2001 goedgekeurd. Mede naar aanleiding van aanmerkingen van de MiNa-Raad over de controle en de handhaafbaarheid van het systeem wordt na 1 jaar een evaluatie voorzien.

De MiNa-Raad gaf op eigen initiatief uitvoerig advies bij een ontwerpbesluit betreffende het Vlaams Reglement Bodemsanering (VLAREBO). Dit ontwerpbesluit lag op dat moment bij de Raad van State, maar dit weerhield de MiNa-Raad er niet van om de voornaamste discussiepunten bij het bodemsaneringsbesluit op te lijsten en aan te pakken. In Vlaanderen wordt jaarlijks ongeveer 30 miljoen ton grond verzet. Het grote probleem daarbij is het ontbreken van enige controle op het vervoer en de bestemming van deze gronden. Het ontwerp moest het mogelijk maken om afgegraven grond beter te controleren wat mogelijke vervuiling en toekomstig gebruik aangaat. Bovendien zou in een systeem van tijdelijke opslagplaatsen worden voorzien. Dit zijn verzamelplaatsen van gronden waarvan later bepaald kan worden waar ze terecht komen. Voor de MiNa-Raad betekende dit besluit een belangrijke stap voorwaarts: zo werden herhalingen in verhouding tot het decreet geschrapt, erkenningsvoorwaarden, beroepsprocedures en financiële zekerheden aangepast en verfijnd, bodemsaneringsnormen en achtergrondwaarden gewijzigd en aanvraagformulieren geschrapt. De Raad had fundamentele opmerkingen en vragen bij het juridisch en milieuhygiënisch kader voor uitgegraven bodem, de controle op de grondstroom, de onafhankelijkheid van erkende bodembeheerorganisaties, tijdelijke opslagplaatsen en grondreinigingscentra en de uitwerking van de gemeentelijke inventaris. De MiNa-Raad was intern verdeeld over de centrale vraag of men uitgegraven bodem nu per definitie als afval moet behandelen of niet – een vraagstuk met belangrijke juridische, economische en ecologische consequenties.

Advies van 1 februari 2001 over de onderzoeksprioriteiten inzake Milieu en Gezondheid

De adviezen van de Vlaamse Gezondheidsraad en de MiNa-Raad m.b.t. onderzoeksprioriteiten werden aandachtig doorgenomen door de bevoegde

Eind 2000 heeft het Vlaams Parlement een bijzondere commissie opgericht met als onderwerp milieu en gezondheid. Deze commissie verzocht eerst aan de relevante adviesraden om te adviseren over het onderwerp; vervolgens zou de commissie na een reeks hoorzittingen zelf tot een standpunt komen. In voorliggend advies gaf de MiNa-Raad zelf commentaar bij een eerder gegeven advies van de

minister. De oprichting van het Steunpunt Milieu en Gezondheid en de oriëntatie van de biomonitoring in het kader van dit Steunpunt (namelijk gebiedsgericht, met verschillende gebieden die staan voor verschillende soorten van blootstelling) bevestigen dit.

Vlaamse Gezondheidsraad. De Gezondheidsraad was met name ingegaan op de onderzoeksprioriteiten en het onderzoeksbeleid inzake milieu en gezondheid. De MiNa-Raad was het in grote lijnen eens met dit advies, maar legde ook een aantal eigen accenten. De Raad is voorstander van de oprichting van een informatie- en coördinatiecel voor preventie van milieugebonden aandoeningen (kenniscentrum). Ook was de Raad gewonnen voor het in kaart brengen van de gezondheidseffecten veroorzaakt door verontreiniging en verstoring. Dit inventariseren zou moeten gebeuren via biomonitoring op milieustalen (bv. het meten van genotoxische activiteit van luchtstalen), biomonitoring op de mens en epidemiologisch onderzoek. In zijn advies pleitte de Raad ook voor het opzetten van een integraal registratiesysteem voor milieu en gezondheidsdata, voor meer aandacht voor hazard assessment, voor de milieuverstoringsketen als beleids- en analysekader, en tenslotte voor een goede afstemming van de verantwoordelijkheden en de taken van de verschillende actoren bij het onderzoek.

Advies van 1 maart 2001 over het voorontwerp van decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid met een titel betreffende de milieueffect- en veiligheidsrapportage

Tot op het moment van de vaststelling van dit jaarverslag werd door de Vlaamse regering nog geen definitief ontwerpdecreet vastgesteld, zodat het niet duidelijk is in welke mate de suggesties van de MiNa-Raad doorwerking vonden.

Op 6 februari 2001 vroeg de minister van Leefmilieu en Landbouw advies over dit voorontwerp van decreet. De inwerkingtreding van dit decreet zal als gevolg hebben dat de bestaande uitvoeringsbesluiten inzake MER en VR opgeheven worden en dat MER en VR in een decreet verankerd worden. De MiNa-Raad beoordeelde deze evolutie als positief. Het voorontwerp is immers, mede onder invloed van een aantal Europese en internationale verbintenissen een inhoudelijke verbetering t.o.v. de bestaande wetgeving. Zo is er de uitbreiding van de MER-plicht naar plannen en programma's en de invoering van het ruimtelijk VR. De Raad was ook positief over de harmonisatie in besluitvormingsprocedures en de mogelijkheid van expost-evaluatie van de MER. Niettemin stelde de Raad vast dat het voorontwerpdecreet nog op essentiële punten verbeterd kon worden. De mogelijkheden voor screening, ontheffing en vrijstelling zijn in het decreet te vaag en te onduidelijk omschreven. Het gevaar bestaat dat zij al te ruim geïnterpreteerd worden. De Raad betreunde ook dat de doorwerking van het MER in de verdere besluitvorming slechts zeer summier aan bod komt. Het belangrijkste punt van zorg was evenwel dat het voorontwerpdecreet onvoldoende waarborgen biedt ter concretisering van actieve openbaarheid met inspraak. De MiNa-Raad betreunde ten eerste dat dit voorontwerp eerder uitgaat van passieve openbaarheid, te meer daar de vraag naar actieve openbaarheid en participatie reeds uitvoerig in voorgaande adviezen van de Raad aan bod is gekomen. De sociaal-economische partners binnen de MiNa-Raad onthielden zich bij dit advies.

Advies van 1 maart 2001 over de integratie van het milieubeheersrecht

Zoals aangekondigd in de adviesvraag, werden de resultaten van het advies meegenomen bij de verdere uitwerking van het strategisch project "integratie en/of harmonisatie van het milieubeheersrecht".

De MiNa-Raad ontving op 20 juni 2000 een adviesvraag van de Vlaamse minister van Leefmilieu en Landbouw over de integratie van het milieubeheersrecht. Het betreft onder meer het bosdecreet, het natuurdecreet, het landschapsdecreet, het jachtdecreet, de wet op de riviervisserij, het koninklijk besluit inzake de vogelbescherming en diverse besluiten die hieruit resulteren. De adviesvraag kaderde binnen de fundamentele beleidsoptie van de Vlaamse regering inzake vereenvoudiging van de wetgeving. Het bestaande milieubeheersrecht en het instrumentarium voor het milieubeheer zijn immers sterk versnipperd. Op lange termijn moet de regelgeving doeltreffender en doelmatiger worden. Het strategisch project onderzoekt mogelijkheden voor verdere integratie en/of harmonisatie van het milieubeheersrecht. De MiNa-Raad ontwikkelde in dit advies enkele hoofd-

lijnen rond de integratie van de milieubeheerswetgeving, en stelde onder meer voor om de notie “milieubeheer” te reserveren voor de in het decreet Algemene Bepalingen Milieubeleid aangegeven derde pijler van het milieubeleid: “het natuurbehoud en de bevordering van biologische en landschappelijke diversiteit, door instandhouding, herstel en ontwikkeling van natuurlijke habitats en ecosystemen en behoud van wilde soorten, in het bijzonder van die welke bedreigd, kwetsbaar, zeldzaam of endemisch zijn”. Op korte termijn dient volgens de MiNa-Raad vooral werk te worden gemaakt van een operationalisering van de huidige wetgeving, met aandacht voor socio-economische aspecten. Dit betekent onder meer de verdere uitvoering van het natuurdecreet en het bosdecreet, de volwaardige implementatie van het Europees en internationaal beleid en de verdere integratie van natuur in de verschillende beleidsdomeinen. Op middellange en lange termijn kan gewerkt worden aan een algehele herziening van het milieubeheersrecht.

Advies van 5 april 2001 over de band tussen Milieu en Gezondheid

Op 6 juni 2001 stelde het Vlaams Parlement een maatschappelijke beleidsnota milieu en gezondheid vast. Een groot aantal van de aanbevelingen van de MiNa-Raad werd mee opgenomen, o.a.: de integrale benadering, het voorzorgsbeginsel als uitgangspunt, het invoeren van een beleid gericht op fysisch-chemische hygiëne, de integratie van databanken, de geïntegreerde open maatschappelijke afweging van de risico's op basis van wetenschappelijke gegevens, de continue herevaluatie van de normen, het afstemmen van normen op de meest kwetsbare groepen, en de pro-actieve biomonitoring op de mens van blootstellings- en effectbiomerkers.

Dit advies sloot aan bij de eerder vermelde activiteiten van de bijzondere commissie van het Vlaams Parlement, en kwam tot stand op verzoek van die commissie. Het advies telde ongeveer 30 bladzijden, waarvan de eerste 20 bladzijden in essentie beschrijvend van aard zijn: wat is de toestand in Vlaanderen (kort, met verwijzing naar MIRA-S), hoe gebeurt milieunormstelling, en welk beleid wordt gevoerd inzake gevaarlijke stoffen? Wat de aanbevelingen aangaat, vond de Raad dat het milieubeleid afgestemd zou moeten worden op de zwakkere groepen (kinderen, ouderen) en dat men de niet-humane belangen in het milieu (ecosystemen) niet mag vergeten. Van bijzonder belang is de oprichting van geïntegreerde databanken. Via deze databanken kunnen de oorzaken van verhoogde concentraties van bepaalde gevaarlijke stoffen in de mens of effecten op moleculair vlak opgespoord worden. Naast deze curatieve aanpak moeten de geïntegreerde databanken ook een rol spelen bij de preventieve aanpak: de oorzaken aanpakken vooraleer het probleem zich voordoet én gemeten wordt. Bij het vaststellen van de grenswaarden (milieunormen die niet zonder gevaar overschreden mogen worden) moet op een of andere manier rekening gehouden worden met sociaal-economische overwegingen. Wat dit aangaat pleitte de Raad ervoor om dit op een transparante wijze te doen, t.t.z. duidelijk aan te geven welke gezondheidsschade men aanvaardt voor welke sociaal-economische belangen. Heldere en betere doelstellingen op de lange termijn moeten geformuleerd worden zodat de grenswaarden geleidelijk in die richting kunnen evolueren. In het advies stonden ook aanbevelingen rond gevaarlijke chemische stoffen en pesticiden – onderwerpen die in de raadszitting nog heel wat discussie veroorzaakten.

Advies van 3 mei 2001 over de verenigbaarheid bedrijfsafvalwater met RWZI-exploitatie

De ontwerphandleiding werd omgezet in de omzendbrief van 21 november 2001 met betrekking tot de beoordeling van de verenigbaarheid van de lozing van bedrijfsafvalwater op de openbare riolering met de beleidsaanpak inzake RWZI-exploitatie. Hierin zijn verschillende aanpassingen aangebracht die soms rechtstreeks terugvallen op het advies van de MiNa-Raad.

Dit advies gaat over het zogenaamde afkoppelingsbeleid. Aanleiding van dit advies was een provinciale discussieronde die het kabinet van de Vlaamse minister van Leefmilieu en Landbouw organiseerde, over het zgn. afkoppelingsbeleid. Dat houdt in dat bedrijven die hun afvalwater in de riool lozen – waarvan het afvalwater dus gezuiverd wordt in openbare zuiveringsinstallaties – afgekoppeld zouden worden van deze faciliteit. Zo kan de zuivering meer “bij de bron” gebeuren, en kunnen de rioolwaterzuiveringsinstallaties op een optimalere wijze gebruikt worden. De MiNa-Raad was in principe altijd voor zo'n regeling, maar merkte op dat er net zo goed gevallen zijn waarbij het beter is bedrijven wél te laten aansluiten op het openbaar zuiveringsnet. Immers, in bepaalde gevallen wordt aldus een beter algemeen zuiveringsrendement bekomen. Eén zuiverings-

installatie neemt minder ruimte in en vernietigt minder natuurwaarden dan twee zuiveringsinstallaties. Soms kan gezamenlijke zuivering ook eenvoudigweg goedkoper zijn. In dit beknopte advies werden de randvoorwaarden ontwikkeld om een goed afwegingskader te bekomen. Bedrijven kunnen op die manier onder bepaalde voorwaarden overeenkomsten afsluiten met de NV AQUAFIN om bv. een rioolwaterzuiveringsinstallatie uit te breiden of een riolering of collector voor bedrijfsafvalwater aan te leggen. Bedrijven die dergelijke overeenkomsten aangaan moeten echter wel de gebruiksgarantie krijgen tot het einde van de overeenkomst. Indien de milieueffingen verhoogd zouden worden om investeringskosten te verrekenen, dan moeten die bedrijven daarvan vrijgesteld worden. De MiNa-Raad pleitte er overigens ook voor te zoeken naar synergieën op het niveau van bedrijven of bedrijventerreinen – binnen bepaalde milieukundige randvoorwaarden.

Advies van 30 mei 2001 over het samenwerkingsakkoord en het Vlaamse beleid inzake verpakkingsafval

De doorwerking van dit advies kan pas grondig geëvalueerd worden bij de advisering over het ontwerp-uitvoeringsplan Huishoudelijke Afvalstoffen.

De Vlaamse minister van Leefmilieu en Landbouw vroeg in januari advies over het nut voor het afvalbeleid van het ophalings- en beheerssysteem FOST dat voor drankverpakkingen is opgezet. In april volgde dan een adviesvraag over het voorontwerp van het nieuwe samenwerkingsakkoord verpakkingsafval. Omdat beide onderwerpen zo gevoelig liggen en samenhangen, besliste de MiNa-Raad ze in één advies te behandelen. De sociaal-economische partners in de Raad onthielden zich bij voorbaat. De volledige invulling van het principe “de vervuiler betaalt” stond voor de Raad centraal. De Raad koppelde daaraan de producentenverantwoordelijkheid. Dit betekent dat de in FOST Plus verenigde verpakkingsverantwoordelijken – de producenten die hun producten verpakt aanbieden – financieel moeten instaan voor de ophaling en verwerking van alle verpakkingsafval, dus ook van het verpakkingsafval in het restafval, zwerfvuil en gemeentevuil. De MiNa-Raad was er geen voorstander van om FOST een centrale rol te laten spelen in het preventiebeleid. Verder bleef de Raad achter de afvalbeheershiërarchie staan en verfijnde deze: preventie, hergebruik, mechanische en chemische recyclage, verbranden met energierecuperatie, en – als minst verkieselijke – het storten. De Raad pleitte voor het invoeren van maximaal, gedifferentieerde en getrapte doelstellingen inzake hergebruik, recyclage en nuttige toepassing. Tot slot wees de Raad erop dat recente technologische evoluties in sorteertechnieken en chemische recyclage voor een grondige verschuiving van het huidig inzamelsysteem kunnen zorgen.

Advies van 7 juni 2001 over het voorontwerp van decreet betreffende water bestemd voor menselijke aanwending

In het ontwerp van decreet dat aan het Vlaams Parlement werd voorgelegd, zijn weinig elementen uit het advies terug te vinden. Het advies formuleerde echter in belangrijke mate voorstellen voor de komende uitvoeringsbesluiten op het decreet.

Op 27 maart 2001 vroeg de Vlaamse minister van Leefmilieu en Landbouw de MiNa-Raad om advies over het voorontwerp van decreet betreffende water bestemd voor menselijke consumptie. Als voorbereiding op het advies organiseerde de MiNa-Raad op 9 mei 2001 een hoorzitting met experts van AMINAL (Afdeling Water) en VMW. De MiNa-Raad was verheugd tijdens de voorbereiding van het advies in diverse werkgroepvergaderingen beroep te kunnen doen op de kennis van een aantal externe experts uit de milieubeweging en de drinkwatersector. Het voorontwerp richtte zich andermaal op een te beperkt gedeelte van het waterbeleid, daar waar de Raad sedert enkele jaren aandringt op een volwaardig kaderdecreet integraal waterbeleid. De beperkte aandacht voor integraal waterbeleid heeft als gevolg dat de op te maken uitvoeringsbesluiten zwaarder zullen

doorwegen. Daarom drong de MiNa-Raad er in dit advies op aan dat ook de ontwerpen van de uitvoeringsbesluiten op het gepaste moment aan de Raad voorgelegd zouden worden. Het ABVV, het ACV, het ACLVB, de Boerenbond, het VEV en de UNIZO onthielden zich bij dit advies omdat ze het verkozen zich in de SERV over de zaak uit te spreken.

Advies van 5 juli 2001 over milieukwaliteitsdoelstellingen lucht

Het voorstel van besluit werd nagenoeg ongewijzigd goedgekeurd. Het definitieve besluit wijkt op één belangrijk punt af van het ontwerp en de Europese richtlijn. De mogelijkheid voor een soepele grenswaarde en bijbehorende overschrijdingsmarge voor lood in de onmiddellijke omgeving van specifieke industriële bronnen werd niet weerhouden.

De EU-richtlijn 1999/30/EG van 22 april 1999 bevat luchtkwaliteitsnormen (grenswaarden en in de tijd afnemende overschrijdingsmarges) voor zwaveldioxide (SO₂), stikstofdioxide (NO₂) en stikstofoxiden (NO_x), zwevende deeltjes (PM₁₀) en lood, evenals alarmdrempels voor zwaveldioxide en stikstofdioxide. Omdat de Vlaamse regering deze normen wilde opnemen in VLAREM II, vroeg ze advies aan de MiNa-Raad. Aangezien de eis tot implementatie al twee jaar bekend was, pleitte de Raad er in zijn advies in de eerste plaats voor om in het vervolg de EU-richtlijnen sneller om te zetten – met name van zodra ze zijn vastgesteld. Ten tweede vond de Raad dat de Vlaamse regering had moeten onderzoeken in welke mate verdergaande of gebiedsgerichte normen opgesteld moesten worden. Ten derde moest duidelijker bepaald worden wanneer en op welke wijze de bevolking geïnformeerd zou worden – vooral wanneer de alarmdrempels voor zwaveldioxide en stikstofoxide overschreden worden. Tenslotte vond de Raad dat het besluit wetgevingstechnisch beter kon. Zo is een betere afstemming nodig met de begrippen uit het decreet Algemene Bepalingen Milieubeleid.

2.2.3. Milieu en Economie

Advies van 1 maart 2001 over het ontwerp van uitvoeringsbesluit houdende het gratis vervoer en de gratis levering van een hoeveelheid elektriciteit als sociale openbardienstverplichting

Enkele aanpassingen aan het uitvoeringsbesluit n.a.v. het advies van de Raad waren (a.h.v. de definitief goedgekeurde versie gepubliceerd in B.S. van 20 november 2001): (1) de verplichte gratis levering van 100 kWh zal enkel worden opgelegd aan netbeheerders (en niet aan houders van een leveringsvergunning zoals oorspronkelijk voorzien); (2) de verplichte gratis levering van 100 kWh zal enkel gelden tot op het moment waarop alle eindafnemers in aanmerking komende afnemers worden (i.e. tot 1 juli 2003); (3) de bepalingen omtrent de financiering van de maatregel (“indien de maatregel onbillijke lasten zou veroorzaken voor netbeheerders of houders van een leveringsvergunning, kon de Vlaamse regering bijschieten via een alternatieve financiering uit het Energiefonds”) werden uit het uitvoeringsbesluit geschrapt.

Begin februari ontving de MiNa-Raad de adviesvraag over dit ontwerp van uitvoeringsbesluit vanwege de Vlaamse minister van Openbare Werken, Mobiliteit en Energie. Het ontwerpbesluit voorzag in de verplichte gratis levering van 100 kWh elektriciteit door netbeheerders en houders van een leveringsvergunning aan (in het Vlaamse Gewest gedomicilieerde) huishoudelijke klanten, en dit met ingang van 1 januari 2002. Deze gratis levering zou bij de toekenning rekening houden met de gezinssamenstelling van de huishoudelijke klant. In de mate dat deze verplichting geen onbillijke lasten vertegenwoordigt voor de netbeheerders en de houders van een leveringsvergunning, zou deze verplichting door hen gefinancierd worden. Indien de Vlaamse regering echter later mocht vaststellen dat er wel onbillijke lasten optreden, werd de mogelijkheid voorzien om de elektriciteitsleveranciers een vergoeding te geven, gefinancierd uit het Vlaamse Energiefonds. De Raad had in zijn advies ernstige reserves bij de gebruikte argumentatie ter verantwoording van de invoering van deze gratis elektriciteit, en stelde zowel de vermeende sociale als ecologische voordelen ervan in vraag. Bovendien was het voor de Raad onduidelijk hoe de maatregel zou worden gefinancierd: nergens werd immers exact berekend hoeveel de gratis 100 kWh zou kosten, en wie daar dan wel in de praktijk diende voor op te draaien. Ook vanwege de discussie over de financiering van de vorige maatregel van de minister (gratis 100 kWh per aansluitingspunt), had de Raad daar meer informatie en duiding over verwacht.

Briefadvies van 1 maart 2001 over het ontwerp van uitvoeringsbesluit tot bepaling van de voorwaarden waaraan een warmtekrachtinstallatie moet voldoen om als kwalitatieve warmtekrachtinstallatie beschouwd te worden voor de toepassing van het Elektriciteitsdecreet

In de definitieve versie van het uitvoeringsbesluit (gepubliceerd in B.S. van 12 december 2001) werden geen wijzigingen aangebracht n.a.v. concrete aanbevelingen van de Raad. Wel zorgde de Vlaamse regering (later) voor de invoering van een systeem van WKK-certificaten, wat de Raad ook in dit advies had aanbevolen.

Dit advies kwam tot stand naar aanleiding van dezelfde adviesvraag als deze die leidde tot het hiervoor vermelde advies. Het voorgestelde uitvoeringsbesluit van het Elektriciteitsdecreet legde de voorwaarden vast waaraan een warmtekrachtinstallatie (= gezamenlijke opwekking van elektriciteit en warmte) dient te voldoen om als kwalitatieve warmtekrachtinstallatie te worden beschouwd. De precieze inhoud van het begrip “kwalitatief” was belangrijk, aangezien in het Elektriciteitsdecreet zelf enkel sprake is van “kwalitatieve” WKK-installaties. De voorwaarden hadden vooral betrekking op de gerealiseerde primaire energiebesparing die de installatie realiseert in vergelijking met de gescheiden opwekking van warmte en elektriciteit. Ook legde het uitvoeringsbesluit de procedure vast die eigenaars van kwalitatieve warmtekrachtinstallaties dienen te volgen om het “kwaliteitslabel” te bekomen. De MiNa-Raad had geen fundamentele opmerkingen omtrent het ontwerp van uitvoeringsbesluit. De Raad stelde wel vragen omtrent de controlebaarheid van de door de eigenaars verstrekte gegevens m.b.t. hun WKK-installatie (het betreft immers in vele gevallen enkel een administratieve controle op de verstrekte gegevens), en de gebrekkige overzichtelijkheid van het uitvoeringsbesluit. Tevens herhaalde de Raad zijn pleidooi voor een systeem van WKK-certificaten, die ook eigenaars van WKK-installaties die geen verplichting inzake voor te leggen groenestroomcertificaten hebben (doordat ze geen houder van een leveringsvergunning of netbeheerder zijn), zou aanzetten tot het verkrijgen van een kwaliteitslabel voor hun WKK-installatie.

Advies van 30 mei 2001 over het ontwerp van decreet tot wijziging van de wet van 26 maart 1971 aangaande de subsidiëring van openbare riolen en de heffingen op waterverontreiniging

De wet van 26 maart 1971 werd aangepast. Er werd gedeeltelijk rekening gehouden met het advies van de MiNa-Raad, maar tezelfdertijd werd een belangrijke wijziging doorgedrukt omtrent kleinschalige waterzuivering die niet voor advies aan de MiNa-Raad werd voorgelegd.

Begin mei ontving de MiNa-Raad van de Vlaamse minister van Leefmilieu en Landbouw een adviesvraag over de subsidiëring van gemeenten voor het aanleggen van rioleringen voor waterzuivering. Het voorontwerp van decreet wijzigde de criteria waaraan dergelijke projecten moeten voldoen. Ook de splitsing van de hogere betoelagingscategorieën lagen voor. Het doel hiervan was gescheiden rioleringsstelsels (afvalwater versus regenwater) aan te moedigen. Het voorontwerp hield verder nog een procedurevereenvoudiging in en maakte de lozingen van opgepompt grondwater vrij van afvalwaterheffingen. De MiNa-Raad stelde dat het zuiveringsbeleid hiermee enkele stappen zette in de richting van integraal waterbeleid. De verstedelijkte gemeenten krijgen daardoor wel moeite om in de hoogste subsidie categorie te geraken, vermits het niet zo gemakkelijk is om een stelsel aan te leggen dat regenwater en afvalwater op een gescheiden manier afvoert. De Raad stelde daarom voor de rioleringsstelsels, die helemaal niet gescheiden afvoeren, niet meer te subsidiëren via deze regeling. Er kan immers ook gesubsidieerd worden via het gemeentelijk investeringsfonds – de Raad vroeg om over dit laatste een debat op te starten, zodat ook hier ernstige criteria kunnen gelden alvorens subsidies toegekend worden. Heel de subsidieregeling is volgens de MiNa-Raad trouwens zinloos zonder flankerend beleid. Daarom poneerde de Raad onder meer dat in een bouwverordening ook op privaat domein een gescheiden stelsel wordt opgelegd bij nieuwbouw of (indien relevant) verbouwing.

Advies van 7 juni 2001 over de toekomstige financiering van het Vlaamse milieubeleid en de rol van milieuheffingen hierin

Daar dit advies op eigen initiatief werd voorbereid, en er derhalve geen concreet wetgevend voorstel van de Vlaamse regering werd besproken, is het moeilijk in te schatten welke doorwerking dit advies (zeker op korte termijn) zal hebben. Wel vermoedt de Raad dat hij met zijn informatieverzameling en aanbevelingen een bijdrage leverde tot het maatschappelijk debat over de financiering van het beleid ter vermindering van de milieudruk in Vlaanderen en de rol van de economische instrumenten daarbij.

Net toen in de Vlaamse regering een debat plaatsgreep over de financiering van het milieubeleid, bracht de MiNa-Raad op eigen initiatief een advies uit over deze problematiek. De Raad begon met een poging tot inschatting van de kosten die veroorzaakt worden door schade aan het milieu. Omdat deze schadekost zo enorm bleek, pleitte de MiNa-Raad er in de eerste plaats voor om een en ander te bekijken in het licht van de lange termijn: wat is nodig om Vlaanderen ook op lange termijn leefbaar te houden? In de tweede plaats ging de MiNa-Raad ervan uit dat het milieubeleid op zichzelf niet in staat is om de volledige milieuschade afdoende aan te pakken. De Raad pleitte dan ook voor integratie van milieuzorg in alle beleidsstrategieën die de overheid ontwikkelt en in alle maatregelen die ze toepast. De Raad zag ook heel wat mogelijkheden tot integratie van de zorg voor milieu in de economische instrumenten die de overheid inzet (belastingen en subsidies) – hierbij moet aangestipt worden dat de Boerenbond, het VEV en de UNIZO enkele reserves uitdrukten. Idealiter zou men de schadekosten die worden veroorzaakt tijdens de productie van een product, moeten doorrekenen in de verkoopprijs (“belasting op de toegevoegde milieuschade”). De Raad pleitte ook voor een milieubewust aankoopbeleid bij de overheid en voor het inbrengen van milieuccenten in alle subsidiemechanismen – iets waar de Boerenbond bedenkingen bij had. Wat de financiering van milieumaatregelen zelf aanging, zag de MiNa-Raad volgende structuur in het debat: (1) eerst en vooral diende uitgemaakt te worden welke taken en investeringen moesten worden uitgevoerd en welke de prioriteiten hiervan zijn; (2) vervolgens moest beslist worden welke taken de overheid, de bedrijven en/of anderen dragen; (3) tenslotte diende onderzocht te worden hoe de overheidstaken worden gefinancierd en hoe de taken van de anderen worden uitgevoerd. M.b.t. het opduiken van nieuwe milieuprioriteiten, stelde de Raad een “ladder van het milieubudget” op, die in dalende orde van voorkeur de gewenste soort financiering weergeeft. Ook m.b.t. de rol van de milieuheffingen formuleerde de Raad enkele vaststellingen en aanbevelingen.

Advies van 6 september 2001 over het voorontwerp van decreet betreffende het economisch ondersteuningsbeleid

Op 8 mei keurde de Vlaamse regering definitief een ontwerp-decreet betreffende het economisch ondersteuningsbeleid goed. Het ontwerp van decreet onderging geen wijzigingen naar aanleiding van het advies van de MiNa-Raad. Wel werd medege-deeld dat nadere regels zoals een specifieke duurzaamheidstoets voor alle investeringen overwogen kunnen worden bij het opstellen van de uitvoeringsbesluiten.

Op 5 augustus ontving de MiNa-Raad van de Vlaamse minister van Economie, Ruimtelijke Ordening en Media een adviesvraag over een voorontwerp van decreet betreffende het economisch ondersteuningsbeleid. Het ABVV, de ACLVB, het ACV, de Boerenbond, de UNIZO en het VEV onthielden zich bij dit advies. De MiNa-Raad was positief omdat dit voorontwerpdecreet meer transparantie en duidelijkheid in het economische ondersteuningsbeleid brengt en omdat het voorontwerp duurzame ontwikkeling vooropstelt. De Raad stelde evenwel vast dat er van een individuele duurzaamheidstoets bij investeringssteun geen sprake is. Het ecologiecriterium moet daartoe volgens de Raad kunnen gelden als negatief criterium bij het toekennen van expansiesteun. Bovendien is er nood aan objectieve, meetbare en resultaatgerichte criteria voor ecologiesteun. De Raad wees er in dat verband ook op dat investeringssteun enkel kan worden toegekend aan investeringen die meer bewerkstelligen dan wat vereist is op basis van de geldende milieunormen. Verder meende de Raad dat de effectiviteit van beleidsinstrumenten op regelmatige basis moet worden geëvalueerd en dat een dergelijk evaluatiemoment decretaal dient te worden vastgelegd. De Raad stelde voor om het bevorderen van eco-efficiëntie als een algemene doelstelling op te nemen in het voorontwerp. Ten slotte besteedde de Raad aandacht aan de investeringssteun voor de uitrusting van bedrijventerreinen en -gebouwen.

Advies van 6 september 2001 over enkele aspecten van het Vlaamse klimaat- en energiebeleid

Daar dit advies op eigen initiatief werd voorbereid, en er derhalve geen concreet wetgevend voorstel van de Vlaamse regering werd besproken, is het moeilijk in te schatten welke doorwerking dit advies (zeker op korte termijn) zal hebben. Een echte evaluatie van de doorwerking van het advies zou moeten blijken uit het nazicht van het in juni 2002 voor te leggen Vlaamse klimaatplan.

Het uittekenen van een effectief klimaatbeleid is momenteel één van de grootste uitdagingen voor vele landen en regio's. Het gaat hierbij om de reductie van broeikasgassen, een engagement waartoe vele overheden zich verplicht hebben in het kader van het Verdrag van Rio (en het bijhorende protocol van Kyoto). Dit engagement vertalen in maatregelen is overal een moeilijke aangelegenheid, want klimaatverandering heeft te maken met diverse pijlers van onze samenleving: energievoorziening, landbouw, mobiliteit, enz. Naar aanleiding van de in België en Vlaanderen op te stellen klimaatplannen, wou de MiNa-Raad op eigen initiatief enkele aanbevelingen formuleren. De belangrijkste boodschap van dit advies is dat onverwijld gehandeld moet worden: uitstel bij het nemen van beleidsbeslissingen kan niet langer aanvaard worden. Algemeen beseft de Raad dat een aanzienlijk deel van de instrumenten voor het klimaatbeleid op hogere niveaus (federaal, Europees of internationaal) geconcipeerd moeten worden, willen zij kostenefficiënt en rechtvaardig zijn. Het was volgens de Raad echter van groot belang dat de Vlaamse overheid creatief zou zijn in het benutten van haar eigen bevoegdheden m.b.t. het voeren klimaatbeleid. De Raad ging dieper in op enkele deelaspecten. Zo formuleerde hij aanbevelingen omtrent de noodzakelijke informatievoorziening van de burger, en stelde hij vragen bij de bestaande subsidies ter bevordering van het rationeel energiegebruik en de hernieuwbare energiebronnen. Tevens had hij opmerkingen omtrent de voorbeeldrol van de Vlaamse overheid, de rol van de gedecentraliseerde besturen in de uitvoering van het klimaatbeleid, de wetgeving inzake de ruimtelijke ordening en de stedenbouw en de gebruikte prognoses inzake het toekomstige energieverbruik.

Advies van 4 oktober 2001 over het voorontwerp van decreet betreffende de oppervlaktedelfstoffen

Aangezien het decreet oppervlaktedelfstoffen nog niet definitief is goedgekeurd, is het moeilijk in te schatten in hoeverre het advies heeft doorgewerkt.

De Vlaamse minister voor Economie, Ruimtelijke Ordening en Media stelde deze adviesvraag eind juli 2001. Het voorontwerp van decreet legt de juridische basis vast voor het toekomstige ontginningsbeleid van de in Vlaanderen voorkomende oppervlaktedelfstoffen. Het beleid inzake het beheer van de oppervlaktedelfstoffen heeft als basisdoelstelling om, ten behoeve van de huidige en toekomstige generaties, op een duurzame wijze te voorzien in de behoefte aan oppervlaktedelfstoffen. In zijn advies was de MiNa-Raad in principe positief over de nieuwe regeling, maar merkte wel op dat er nog te weinig aandacht is voor de basisdoelstelling met name het duurzaam beheer van de delfstoffen. De Raad kadert zijn advies dan ook binnen het breder perspectief van het duurzaam voorraadbeheer. De MiNa-Raad waardeerde de voorgestelde planmatige aanpak van de ontginning van oppervlaktedelfstoffen. Hij pleitte er evenwel voor om een zeker bindend karakter toe te kennen aan deze plannen. De Raad had ook vragen bij de verhouding tussen de nieuw in te stellen planfiguren en de bestaande planfiguren, zoals het Milieubeleidsplan en de ruimtelijke uitvoeringsplannen. De Raad wilde alleszins een goede milieueffectrapportering bij deze plannen, en voldoende openbaarheid, overleg en inspraak. De MiNa-Raad stond kritisch tegenover het nieuwe instrument van de ontginningsmachtiging, en tekende hierbij voorbehoud aan. Een en ander zou minstens het voorwerp moeten zijn van een algemeen en goed doordacht grondbeleid. De Boerenbond was radicaal tegen de figuur van de ontginningsmachtiging. De overige sociaal-economische partners aanvaardden de ontginningsmachtiging op voorwaardelijke wijze. Daarnaast besteedde de Raad nog aandacht aan de kwestie van de secundaire grondstoffen en de alternatieve materialen (VLAREBO en VLAREA). Aan het einde van het advies formuleerde de Raad enkele aanbevelingen in verband met duurzaam voorraad-

beheer en het aanmoedigen van bv. het hergebruik van afvalstoffen. De milieubeweging vond het instrument van subsidies hierbij onvoldoende, en vond dat een aanknopingspunt voor heffingen moest worden geschapen. De sociaal-economische partners in de MiNa-Raad – behalve de Boerenbond – waren niet te vinden voor dat idee.

Advies van 4 oktober 2001 over het voorontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2002

In de bespreking van dit programmadecreet in de bevoegde commissies van het Vlaams Parlement (stukken 865 (2001-2002) Nr. 16 voor Leefmilieu en Nr. 18 voor Energie), werd veelvuldig verwezen naar het advies van de MiNa-Raad. Zo herhaalde Trees Merckx in de Commissie Leefmilieu de waarschuwing van de MiNa-Raad dat het – t.g.v. de voorgestelde wijzigingen aan de grondwaterheffing – voor bedrijven met een grote waterbehoefte voordeliger kan worden om drinkwater (dat eerst door een drinkwatermaatschappij werd gegonnen uit grondwater) te gebruiken voor hun (soms laagwaardige) toepassingen, wat voor het milieu geen voordelen oplevert. Ook herhaalde zij de stelling van de Raad dat het programmadecreet niet het geschikte medium was voor een grondige bijstelling van het grondwaterbeleid. In de Commissie Energie werd vooral (n.a.v. opmerkingen van de Raad) gedebatteerd omtrent de wijzigingen aan de formule ter berekening van het aantal voor te leggen groenestroomcertificaten.

Dit advies is op zeer korte tijd tot stand gekomen, op vraag van de begrotingsminister. In de eerste plaats vond de MiNa-Raad het onheus dat er in dit decreet tot begeleiding van de begroting 2002 andermaal bepalingen opgenomen waren die de geldende milieuwetgeving fundamenteel zouden veranderen. De wijzigingen betreffen het Mestdecreet, de heffingen op oppervlaktewaterverontreiniging, het energiebeleid, afvalstoffen en de instelling van een boscompensatiefonds. De belangrijkste wijziging is evenwel deze aan de heffingen op de grondwaterwinning. Deze heffing werd vijf jaar geleden ingesteld, en voorzien van een sociaal-economische correctiefactor en een tijdsfactor. Beide correctiefactoren worden nu afgeschaft. Wat dit betreft vroeg de Raad zich af of dit betekent dat alle daaraan verbonden sociaal-economische problemen opgelost zijn. In de plaats van deze sociaal-economische correctiefactoren werd met dit voorontwerp van decreet de mogelijkheid geschapen om aan de inventaris van de grondwaterlagen ook een indeling ervan te koppelen. Op basis van deze indeling in al of niet bedreigde watervoerende lagen, zou aldus de grondwaterheffing vermenigvuldigd worden met een resp. hogere of lagere factor. Een meerderheid van raadsleden apprecieerde de inspanningen die hier geleverd worden om van de grondwaterheffingen een meer gedragsregulerend instrument te maken in plaats van een loutere extra belasting om inkomsten te genereren. Toch formuleerde de Raad enkele opmerkingen en vragen bij de regeling en de tarieven. De sociaal-economische partners in de Raad vonden evenwel dat deze regeling op een al te korte tijd doorgevoerd werd, en pleitten voor een goed uitgepraat beleidskader vooraleer zoiets te doen. Zij konden dan ook niet akkoord gaan met deze “ad hoc” regelingen. Een ander nieuw element is dat ook de milieuvergunning tot grondwaterwinning bijgesteld zou kunnen worden in verhouding tot de mate van bedreiging van de grondwaterlaag waarop water gewonnen wordt, en dit aan de hand van quota per laag. De Raad stond in principe positief tegenover deze wijzigingen, maar vraagt zich ook hier af of het vooropgestelde vergunningensysteem wel voldoende doordacht is – zeker als een bepaald quotum (één watervoerende laag) verdeeld moet worden tussen verschillende gegadigden. Alleszins zal er nog heel wat wetenschappelijk onderzoek en maatschappelijk debat nodig zijn om te komen tot het toekennen van een functie aan de watervoerende lagen, tot het vaststellen van quota, tot het bepalen van de verdelingscriteria en de verdeling, en tot het instellen of verfijnen van instrumenten om deze verdeling in praktijk waar te maken. De Raad stelde dus heel duidelijk dat de discussie nog niet afgesloten is met dit programmadecreet.

Advies van 8 november 2001 over het ontwerp van uitvoeringsbesluit inzake de openbaredienstverplichtingen ter bevordering van het rationeel energieverbruik

Enkele aanpassingen aan het uitvoeringsbesluit (a.h.v. de tweede principiële goedgekeurde versie van het uitvoeringsbesluit d.d.

Dit advies kwam er in antwoord op een adviesvraag van de Vlaamse minister van Mobiliteit, Openbare Werken en Energie van 3 oktober. Met de toekomstige liberalisering van de elektriciteitsmarkt tot op het niveau van de individuele huishoudelijke klanten (op grond van het Elektriciteitsdecreet kan iedereen op 1 juli 2003

30 november 2001) n.a.v. het advies van de Raad waren: (1) de invoering van een duidelijkere omschrijving van de resultaatsverbintenis van de netbeheerders (alhoewel het een relatieve en geen absolute resultaatsverbintenis blijft), (2) de invoering van een evaluatiemoment in 2005 omtrent de effecten van de resultaatsverbintenis, de kosteneffectiviteit van de acties en het doelgroepenbeleid; (3) de invoering van de bepaling dat het specifiek plan t.a.v. de beschermde klanten “in elk geval gevoelig hogere financiële ondersteuning dient te voorzien”.

zijn leverancier zelf kiezen), en de opsplitsing tussen het netbeheer en de verkoop van elektriciteit, diende het huidige systeem van REG-premies en -acties van de regies, gemengde en zuivere elektriciteitsintercommunales te worden hervormd. Het ontwerpuitvoeringsbesluit concretiseert deze hervorming door aan de netbeheerders van de Vlaamse elektriciteitsdistributienetten vanaf 1 januari 2003 een resultaatsverbintenis op te leggen: nl. het realiseren van een concrete jaarlijkse primaire energiebesparing bij de aangesloten klanten (a.h.v. een op te stellen REG-actieplan). Het niet-nakomen van de resultaatsverbintenis wordt met een geldboete bestraft. Het uitvoeringsbesluit voorziet tevens in andere openbare dienstverplichtingen ter bevordering van het rationeel energiegebruik. De MiNa-Raad apprecieerde in zijn advies dat de Vlaamse regering tegemoet kwam aan een vroegere vraag van de Raad om dit uitvoeringsbesluit zo snel mogelijk op te stellen. Immers, het is nodig om de negatieve effecten van de liberalisering van de elektriciteitsmarkt in een vroege fase te beperken. Bovendien beantwoordt het uitvoeringsbesluit aan de stelling van de Raad dat een efficiënt beleid ter bevordering van het rationeel energiegebruik de grootste aandacht dient te krijgen. Het VEV trad deze filosofie bij, maar meende dat de liberalisering van de elektriciteitsmarkt niet moest aangegrepen worden om deze verhoogde aandacht door te drukken. De meeste elementen van het uitvoeringsbesluit werden in het advies grondig behandeld, waaronder: 1) de discussie over de concrete invulling van de resultaatsverbintenis, 2) de mogelijkheid die in het uitvoeringsbesluit wordt geboden om aan de resultaatsverbintenis te voldoen door acties te ondernemen m.b.t. andere energiedragers (dan elektriciteit), 3) de vrees voor ongewenste neveneffecten van het uitvoeringsbesluit en 4) de specifieke behoeften van de beschermde klanten.

Advies van 20 december 2001 over het ontwerp van uitvoeringsbesluit inzake de openbare dienstverplichting ter bevordering van elektriciteitsopwekking in kwalitatieve warmtekrachtinstallaties

Tot op het moment van de publicatie van dit jaarverslag, was er door de Vlaamse regering nog geen definitief uitvoeringsbesluit vastgesteld. Echter was reeds bekend dat de studie die aan de grondslag lag voor het bepalen van de doelstelling, door andere onderzoekinstellingen opnieuw werd geëvalueerd, en dat eigenaars van WKK-installaties op basis van hernieuwbare energiebronnen zowel met groenestroom- als warmtekrachtcertificaten beloond zouden worden.

De adviesvraag over dit ontwerp van uitvoeringsbesluit werd gesteld op 6 december. Het besluit beoogt, in het kader van het Vlaamse klimaatbeleid, de promotie van warmtekrachtkoppeling in Vlaanderen via invoering van een systeem van warmtekrachtcertificaten. Net als het systeem van groenestroomcertificaten, rust de verplichting tot het voorleggen van voldoende warmtekrachtcertificaten op iedere netbeheerder en iedere houder van een leveringsvergunning. Zij kunnen daarbij ofwel zélf deze warmtekrachtcertificaten creëren (door het realiseren van WKK-projecten), ofwel deze aankopen bij andere eigenaars van kwalitatieve WKK-installaties. De Raad apprecieerde in zijn unaniem advies dat via dit systeem voor een groot deel tegemoet werd gekomen aan adviezen die hij vroeger reeds in dat verband formuleerde. Toch had de Raad enkele opmerkingen. In de eerste plaats drukte de Raad een voorkeur uit om te werken met een gecombineerde doelstelling inzake groene stroom en WKK-stroom. Ten tweede wees de Raad op de mogelijke benadeling van producenten van uitsluitend groene stroom. Tot slot had de Raad vragen bij de studie die aan de grondslag lag voor het bepalen van de doelstelling (en daarmee het jaarlijks aantal voor te leggen warmtekrachtcertificaten). Er bleven bovendien nog enkele onduidelijkheden: wat met WKK-installaties op basis van hernieuwbare energiebronnen en welke zijn de WKK-installaties die door de regeling in aanmerking zouden komen voor het verkrijgen van warmtekrachtcertificaten?

2.2.4. Natuurbeleid

Advies van 1 februari 2001 over het LEADER + Programma voor Vlaanderen periode 2000-2006

De beoordeling van de effectieve impact van het programma is volgens de Raad slechts mogelijk voor de ontwikkelingsplannen die in het kader van LEADER+ geselecteerd zullen worden. Voorstellen hiervoor moeten tegen 31 juli 2002 bij ALT worden ingediend. Zowel de prioritaire thema's als de selectiecriteria die ALT daarvoor vooropstelt, bevatten een duidelijke, milieugerichte invalshoek.

Deze adviesvraag werd op 18 december 2000 gesteld door de Vlaamse minister van Leefmilieu en Landbouw. LEADER+ is een programma waarbij gecombineerde Europese en Vlaamse subsidies worden toegestaan gericht op plattelandsontwikkeling. Voor de ganse periode is voor Vlaanderen 4,3 miljoen euro Europese cofinanciering voorzien - overigens slechts 27% van de aan België toegewezen middelen. Bovenop is 4,3 miljoen euro steun vanuit het Vlaamse Gewest voorzien. Inhoudelijk zou dit programma eerder experimentele initiatieven bevatten, aangezien het gangbare plattelandsbeleid in een meer omvattend programma vervat zit. De kritiek van de MiNa-Raad kwam erop neer dat het programma slechts in zijn uitgangspunten een evenwicht tussen het economische, het sociale en het milieubelang belijdt, maar dat er in de probleemanalyse en in de voorstellen eerder een sociaal-economisch accent gelegd wordt.

Briefadvies van 1 maart 2001 betreffende de aanvraag tot definitieve erkenning van het Regionaal Landschap Meetjesland

De minister van Leefmilieu en Landbouw verwees bij een vraag om uitleg over het Regionaal Landschap Meetjesland (Vlaams Parlement – Commissievergadering – nr. 191 – 13 mei 2001) naar het advies van de MiNa-Raad. Zij stelde onder meer dat de adviesorganen en de administratie zich baseren op een rechtsgeldig besluit en dit besluit toetsen aan de realiteit.

Op 19 januari 2001 ontving de MiNa-Raad deze adviesvraag van de Vlaamse minister van Leefmilieu en Landbouw. De Raad bracht reeds eerder advies uit over de definitieve erkenning van de zeven andere Regionale Landschappen. De Raad stelde een positieve evolutie vast in de samenstelling van de dossiers. Voor het eerst beschikte de Raad over een volledig dossier ter voorbereiding van een adviesvraag als deze. Bovendien maakte de administratie een evaluatie op over de werking van het regionale landschap Meetjesland in 1999. Op basis van de beschikbare documenten had de Raad evenwel twee fundamentele bedenkingen bij de aanvraag tot definitieve erkenning van dit regionaal landschap. Ten eerste stelde de MiNa-Raad vast dat de samenstelling van de Raad van Bestuur niet aan de wettelijke bepalingen voldoet. Niettegenstaande de milieu- en natuurverenigingen volgens het besluit van de Vlaamse regering van 8 december 1998 recht hebben op minimum 7 van de 20 mandaten in de raad van bestuur, worden aan de milieu- en natuurverenigingen slechts drie mandaten toebedeeld. Voor de MiNa-Raad was het onduidelijk waarom in het evaluatieverslag van de administratie niet gewezen wordt op deze onvolkomenheid. De MiNa-Raad stelde ook nergens vast dat het RL Meetjesland wordt aanbevolen om zijn statuten aan te passen om te voldoen aan een volwaardige (minimaal één derde) vertegenwoordiging van de milieu- en natuurverenigingen in de raad van bestuur van het regionaal landschap. Bovendien stelde de MiNa-Raad vast dat het evaluatieverslag, opgesteld door de administratie, geen beoordeling doorvoert van de boekhouding. Uitgaande van bovenstaande vaststellingen adviseerde de MiNa-Raad dan ook negatief over de definitieve erkenning.

Advies van 5 april 2001 over de instrumenten voor VEN en IVON

In het kader van het strategisch project 'verweving en afbakening in het landelijk gebied' gelden de krachtlijnen van het advies als uitgangspunt van de verdere besprekingen.

Het Natuurdecreet van 1997 vormt de basis voor de afbakening van een netwerk van samenhangende natuurgebieden het "Vlaams Ecologisch Netwerk" (VEN). De Vlaamse minister van Leefmilieu en Landbouw bereidde die afbakening voor in samenhang met de afbakening van de agrarische structuur. Voor een goede en gedragen afbakening is echter het engagement nodig van de betrokken partijen: natuurbehoud, bos en landbouw. Deze partijen zullen pas aan de tekentafel willen verschijnen als ze weten wat de afgebakende zones zullen inhouden aan

gebods-, verbods- en steunmaatregelen. Precies over dit laatste organiseerde de MiNa-Raad een overleg tussen de betrokken partijen. Het bereikte akkoord werd met dit advies vastgelegd.

Advies van 5 juli 2001 over de regionale landschappen

Tot op heden is nog geen verdere invulling gebeurd van een duidelijker juridisch en organisatorisch kader voor de regionale landschappen.

De Vlaamse minister van Leefmilieu en Landbouw stelde deze adviesvraag naar aanleiding van de jaarlijkse evaluatie van regionale landschappen op 25 april 2001. Om natuur te beschermen zijn er niet alleen reservaten en strenge maatregelen nodig: men moet de natuur ook “aan de man brengen”. Daartoe voorziet het Natuurdecreet in “regionale landschappen” – vzw’s (opgericht door natuurverenigingen, gemeenten en provincie) die een regionale verzoening bewerkstelligen tussen natuur, landschapszorg en recreatie. Wanneer ze aan bepaalde voorwaarden voldoen, ontvangen die vzw’s subsidies. De MiNa-Raad wordt jaarlijks om advies gevraagd over de evaluatieverslagen inzake de acht regionale landschappen die Vlaanderen nu rijk is (West-Vlaamse Heuvels, Vlaamse Ardennen, Meetjesland, Zenne/Zuun/Zoniën, Dijleland, Noord-Hageland, Haspengouw en Kempen/Maasland). Door de band genomen was de MiNa-Raad in zijn advies neutraal tot positief over de huidige regionale landschappen – in navolging van de evaluaties die de administratie voorbereid had. Wel werden wat kanttekeningen gemaakt. Ten gronde is het zo dat deze regionale vzw’s voor natuur en recreatie gedurende de afgelopen jaren – en in soms moeilijke omstandigheden – een sterke eigen dynamiek ontwikkeld hebben. Daarbij is er wat onduidelijkheid ontstaan over de breedte van de taakstelling. De Raad vroeg dat de bevoegde minister hier een vernieuwd, duidelijk en breed kader zou scheppen, met zowel “groei-kansen” als “grenspalen”.

Advies van 8 november 2001 over de wijziging van het Programma Plattelandsontwikkeling Vlaanderen 2000-2006

De standpunten van dit advies en van de vorige adviezen inzake plattelandsontwikkeling werden meegenomen in de besprekingen van het Comité van Toezicht bij het Programma voor Plattelandsontwikkeling 2000-2006, waar de MiNa-Raad deel van uitmaakt.

Eind september ontving de MiNa-Raad vanwege de Vlaamse minister van Landbouw en Leefmilieu een adviesvraag over de bijstelling van het deels met Europees geld gesponsorde subsidieprogramma inzake plattelandsbeleid. De adviestermijn bedroeg slechts een week – de MiNa-Raad accepteerde dit niet, en leverde een maand later een advies af. Het advies bouwde voort op een eerder gegeven advies over het Plattelandsontwikkelingsplan. Waar dat vorige en meer algemene advies eerder positief van toonzetting en bovendien unaniem was, was dit advies kritisch over de voorgelegde bijstellingen. Vandaar ook dat de vertegenwoordiger van de Boerenbond verklaarde helemaal niet akkoord te gaan met het advies. De Raad deed opmerken dat de wijzigingen aan het subsidieprogramma slechts aanvaardbaar zullen zijn voor de Europese Commissie indien tegen eind 2001 alle kwetsbare zones aangeduid worden die noodzakelijk zijn voor de uitvoering van de nitraatrichtlijn (mestbeleid); en indien tegen maart 2001 alle habitatgebieden aangeduid zijn (natuurbehoud). Bovendien mogen de plattelandsmaatregelen geen negatieve invloed hebben op de aangeduide habitats. De MiNa-Raad stelde vast dat deze voorwaarden momenteel slechts zeer gedeeltelijk vervuld zijn. Daarnaast wees de Raad op het belang van *cross-compliance*: steun kan slechts verleend worden aan landbouwers die alle milieuregelgeving correct uitvoeren en zich houden aan een code van goede landbouwpraktijk. De Raad vond ook dat het programma geen landbouw moet gaan stimuleren in gebieden die aangeduid staan als natuurgebieden. Naast een aantal andere kritische bemerkingen met een technisch karakter, had de Raad allerlei vragen bij de zogeheten “cumulatietabel”: welke steunmaatregelen mogen met welke andere steunmaat-

regelen gecombineerd worden voor dezelfde hectare grond? Opvallend is zeker de onbeperkte cumulatiemogelijkheid van vergoedingen in kwetsbare zones natuur met diverse andere maatregelen zoals o.m. groenbedekking, mechanische onkruidbestrijding, braaklegging voor faunabeheer en zoogkoeienpremie – in deze natuurgebieden zou de boer dus kunnen voortboeren met een subsidie van al bij al 1500 EUR/ha/jaar.

2.2.5. Ruimtelijk beleid

Advies van 5 april 2001 over de Beheersmaatschappij Antwerpen Mobiel

Op 15 december 2000 heeft de Vlaamse regering haar akkoord betuigd met het Masterplan Antwerpen, de mogelijke financieringsmechanismen (waaronder tol) en de oprichting van een beheersmaatschappij BAM. De standpunten in dit advies en de kritische houding van de Raad ten aanzien van een dergelijke ad hoc constructie hebben zeer veel reactie uitgelokt zowel op provinciaal niveau als in het Vlaams Parlement. Het advies heeft geleid tot een interpellatie van de heer Malcorps tot minister Steve Stevaert (voor de integrale versie zie VI. P. – Handelingen voor de commissie openbare werken, mobiliteit en energie (2000-2001), Nr. 211, 14 juni 2001).

Op vraag van de Vlaamse minister van Mobiliteit, Openbare Werken en Energie bracht de MiNa-Raad advies uit over de oprichting van de Beheersmaatschappij Antwerpen Mobiel. Deze publiekrechtelijke organisatie zou flexibeler kunnen werken dan de overheid zelf, en tegelijk toch domeingoederen kunnen verwerven. De BAM zelf is een “hybriede”: publiek-private samenwerking, en ogenschijnlijk uitvoeringsgericht maar blijkbaar ook beleidsvoorbereidend. Alles kadert in de uitvoering van het in 1998 opgestelde Masterplan Antwerpen, waarbij een reeks prioritaire infrastructuurprojecten worden naar voor geschoven (meest bekende: de sluiting van “de ring”). In het advies werd vastgesteld dat er weinig sprake is van “duurzame ontwikkeling” in het masterplan – minstens zou er al een strategisch milieu-effect-rapport ontwikkeld moeten zijn. Het advies bevatte dan ook een pleidooi voor het inschatten van effecten en het garanderen van inspraak, en voor een meer consequente scheiding tussen “beleid maken” en “beleid uitvoeren”.

Advies van 30 mei 2001 over het voorontwerp van decreet houdende wijziging van het decreet van 18 mei 1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening en van het decreet betreffende de Ruimtelijke Ordening, gecoördineerd op 22 oktober 1996

Bij de besprekingen van het ontwerp van decreet in de Commissie voor Leefmilieu, Natuurbehoud en Ruimtelijke Ordening op 24 en 31 januari 2002 ging de minister van Ruimtelijke Ordening in op het advies van de MiNa-Raad. Het merendeel van de bemerkingsen van de MiNa-Raad vormden geen aanleiding tot aanpassing van het ontwerp van decreet (stuk 968 (2001-2002)-nr.3)

De Raad ontving deze adviesvraag over het voorontwerp van decreet tot wijziging van het decreet Ruimtelijke Ordening van de Vlaamse minister van Ruimtelijke Ordening. Centraal staat de wijziging van de overgangsregeling voor het herbouwen, uitbreiden of verbouwen van zonevreemde woningen of gebouwen: wie is verantwoordelijk, hoe beschermen we kwetsbare gebieden en is het mogelijk het gebruik van het gebouw te wijzigen? Ook regelt het voorontwerp de instandhoudings- en onderhoudswerken aan zonevreemde gebouwen. De MiNa-Raad steunde het in het voorontwerpdcreet gedane voorstel inzake de vraag of het aan de gemeenten toekomt om een regeling te vinden voor de zonevreemde gebouwen, en dit tegen 1 mei 2006, via gemeentelijke ruimtelijke plannen. Hierdoor kan men beter rekening houden met de waarde van de omgeving waarin de woning gelegen is en met de inspraak van de bewoners. Ook kan de gemeente, via de stedenbouwkundige voorschriften in gemeentelijke uitvoeringsplannen, maatregelen opleggen om de zonevreemde woning in de omgeving in te passen en de ruimtelijke kwaliteit te verbeteren. Behalve wanneer het om overgangsmaatregelen zou gaan, was de Raad dus gekant tegen het principe van lineaire maatregelen voor deze ruimtelijke problematiek. Wat de betere bescherming aan-

gaat van ruimtelijke, kwetsbare gebieden, erkende de Raad dat de voorgestelde positieve lijst een betere bescherming biedt. De Raad ondersteunde ook de optie om de overgangsmaatregelen uit te sluiten in recreatiegebieden. De Raad wees er wel op dat er ook zonevreemde woningen zijn in industriegebieden, KMO-zones of intensieve landbouwgebieden. De mogelijkheid van gebruikswijzigingen zou sterk verruimd worden. De Raad betreunde dit, aangezien deze mogelijkheid in de toekomst nieuwe zonevreemdheid zal doen ontstaan. Over de instandhoudings- en onderhoudswerken die betrekking hebben op de stabiliteit aan zonevreemde woningen en gebouwen, erkende de Raad dat hierover een leemte bestond in de wetgeving. De nu voorgestelde wijziging is dan weer te ruim. De Raad vroeg een duidelijker omschrijving van “constructieve” instandhoudings- en onderhoudswerken, een betere bescherming van ruimtelijk kwetsbare zones, betere procedures ter bescherming van de Europese habitatgebieden en het duidelijk bewaken van het uitdovend karakter van deze maatregel. De sociaal-economische partners in de Raad onthielden zich bij de voorbereiding en vaststelling van dit advies – wegens advisering in de SERV.

Advies van 20 juni 2001 over het investeringsplan van de NMBS

Met dit advies werden een aantal krachtlijnen herhaald die in vorige adviezen door de Raad werden ontwikkeld op het vlak van mobiliteit.

De doorwerking van dit advies op hoofdlijnen is echter moeilijk te evalueren. Wel blijkt de teneur van een aantal paragrafen gelijk te lopen met de door het Vlaams Parlement ingediende resolutie. Op basis van deze resolutie heeft de Vlaamse regering een aantal voorwaarden verbonden aan de uitvoering van het investeringsplan. Belangrijkste element is dat voor de langetermijnprojecten de

NMBS in de toekomst moet werken binnen het kader van een strategische planning, waarin de exploitatiebehoeften en de infrastructuurinvesteringen op elkaar zijn afgestemd. Zo kunnen de prioriteiten objectief worden vastgesteld. Deze planning van de NMBS moet vergezeld worden van een maatschappelijke kosten-baten analyse, waaronder een strategische MER.

De MiNa-Raad ontving deze adviesvraag op vrijdag 8 juni van Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken en Energie. Even later bleek dat het advies moest afgeleverd worden voor 22 juni – de dag van de regeringsbeslissing – om enig nut te hebben. De Raad belegde dus een bijzondere zitting. De MiNa-Raad vond het positief dat er een aanzienlijke budgettaire inspanning wordt geleverd voor het vervoer per spoor, omdat dit in principe goed is voor het milieu. Een trendbreuk in de mobiliteit kan echter alleen maar als het openbaar vervoer echt concurrentieel wordt ten opzichte van de auto. Meer en beter openbaar vervoer moet samen met fiscale en structurele maatregelen het autogebruik terugdringen. Daarnaast was er ook wat kritiek. De Raad vroeg in de eerste plaats naar een koppeling tussen dit ontwerp investeringsplan en het nieuwe beheerscontract. De NMBS moet de beheersvisie uitvoeren die haar wordt opgelegd door de overheid, en niet zelf krachtlijnen gaan bepalen. De Raad kreeg op basis van het toegezonden dossier geen inzicht in de mate waarin de investeringen kaderen binnen een strategische beleidsvisie, noch in de basis waarop een eventuele prioriteitstelling van de investeringen wordt bepaald. Kortom, het investeringsplan moet ingepast worden in een volwaardige strategische beleidsvisie. Overigens moeten in die strategie duidelijke doelstellingen opgenomen zijn rond interne milieuzorg. De MiNa-Raad vond dat het spoorbeleid – en dus ook het investeringsplan – afgestemd moet zijn op het ruimtelijk beleid van de gewesten en gebaseerd op een objectieve behoefteanalyse. Uitgaande van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen drong de Raad aan op investeringen in hoogwaardige voorstadnetten, niet alleen rond Brussel, maar ook rond Antwerpen en Gent. Dit vereist investeringen in een efficiënter gebruik van de bestaande lijninfrastructuur, stations en stopplaatsen. Ook moet dringend werk gemaakt worden van rechtstreekse en vlotte spoorverbindingen tussen de groot- en regionaalstedelijke gebieden onderling. De NMBS moet ook investeren in een kwaliteitsvolle dienstverlening, waarbij de gebruiksvriendelijkheid en de veiligheid van de stations en hun omgeving prioritair zijn. Maar ook frequente en stipte verbindingen zijn cruciaal. Om tot een goed onderbouwde planning te komen is het tot slot nodig dat het meerjarigenplan aan een strategisch milieueffectenrapport wordt onderworpen. Voor een aantal projecten zijn de eerste investeringen pas voorzien vanaf 2005. Deze groep van projecten moet onderworpen worden aan een strategische MER. Via de strategische MER kan onder andere tegemoet gekomen worden aan het verplicht

alternatievenonderzoek dat door de Europese habitatrichtlijn is opgelegd. Alleszins moet deze strategische MER zodanig worden opgemaakt dat ze tijds-winst oplevert zowel naar procedures (van project-MER en vergunningen) toe als naar uitvoering van de concrete projecten.

Advies van 6 september 2001 over het voorontwerp van decreet houdende wijziging van het decreet van 18 mei 1999 houdende de organisatie van de Ruimtelijke Ordening

De minister van Ruimtelijke Ordening verklaarde bij een vraag om uitleg over instandhoudings- en onderhoudswerken aan zonevreemde woningen (Vlaams Parlement – Commissievergadering – nr. 28 – 18 oktober 2001) dat “het advies van de MiNa-Raad zonder voorwerp is, daar het ontwerp van decreet is ingetrokken en omgezet in een voorstel van decreet en de decreetgever daardoor niet is gebonden door het uiteindelijke advies dat ik aan de MiNa-Raad heb gevraagd”.

De MiNa-Raad ontving op 1 augustus 2001 de adviesvraag van Vlaams minister van Economie, Ruimtelijke Ordening en Media. Het voorontwerp van decreet wijzigt de regeling betreffende de regularisatie van bepaalde bouwmisdrijven. De huidige regeling koppelt de procedure voor de regularisatievergunning aan de vergelijkprocedure. De voorgestelde wijzigingen zijn in essentie gericht op een loskoppeling van de vergelijkprocedure en de regularisatievergunningsprocedure. Met dit advies kwam de Raad tegemoet aan het verzoek van de minister om een dringend advies, gelet op de administratieve vereenvoudiging. Gezien de korte adviesperiode opteerde de Raad voor een advies op hoofdlijnen. ABVV, ACLVB, ACV, Boerenbond, UNIZO en VEV formuleerden een standpunt bij dit advies. In het algemeen had de Raad ernstige bedenkingen bij voorliggend ontwerpdecreet. In essentie twijfelde de Raad over de noodzakelijkheid van de voorgestelde wijzigingen. Volgens de memorie van toelichting is de loskoppeling van de vergelijk- en regularisatievergunningsprocedure noodzakelijk om de recente regelgeving inzake zonevreemde woningen te kunnen toepassen. Voor de Raad was het niet duidelijk of de voorgestelde wijzigingen evenwel noodzakelijk zijn. De Raad meende dat in het verleden reeds in diverse gevallen is overgegaan tot het verlenen van een regularisatievergunning zonder vergelijk. De noodzaak van de vooropgestelde wijzigingen werd volgens de Raad alvast onvoldoende aangetoond en gemotiveerd. Bovendien stelde de Raad vast dat de voorgestelde wijzigingen leiden tot een ingrijpende wijziging van de handhavingsregelgeving en dit enkel om een tijdelijke (nl. éénjarige) regularisatiemogelijkheid voor zonevreemde woningen mogelijk te maken. De Raad wees verder op het specifieke belang van handhaving en herstel en de gewijzigde rol van de regularisatievergunning, de nood aan administratieve vereenvoudiging, de rol van de diverse overheden, de complexiteit van de ruimtelijke wetgeving en de juridische onduidelijkheid van de voorgestelde wijzigingen.

Advies van 8 november 2001 over het ontwerp van decreet ter goedkeuring van het samenwerkingsakkoord tussen de Staat, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest met betrekking tot het meerjareninvesteringsplan voor 2001-2012 van de NMBS

De doorwerking van dit advies valt niet te achterhalen in een dergelijk politiek gevoelig dossier.

In zijn briefadvies van 8 november 2001 over het ontwerp van decreet hernam de Raad de belangrijkste krachtlijnen uit het advies van de Raad van 20 juni 2001 over het investeringsplan van de NMBS. De Raad had verder geen fundamentele opmerkingen bij het ontwerp van decreet.

2.2.6. Doelgroepen en gemeenten

Advies van 3 mei 2001 over de samenwerking van de internationale commissies voor de bescherming van rivieren de Maas en de Schelde met NGO's, belangenorganisaties en sectoren

Het advies werd vertaald naar het Frans, Engels en Duits. Dit advies kwam ter sprake op de Minister-

In een eerder gegeven advies, met name dat van 21 december 1999 over integraal waterbeleid, had de MiNa-Raad al met unanimitéit gepleit voor een driedelige structuur wat de organisatie van het bekkenbeleid in Vlaanderen aangaat. De

conferentie van Maas en Schelde op 30 november 2001 in Luik en kreeg van diverse zijden steun. Op basis van het advies circuleren voorstellen om de verdragen van ICBM en ICBS aan te passen. Het directoraat 11 van de Europese Commissie neemt het advies in overweging in het licht van een visie op participatie in het waterbeleid.

Raad maakte daarbij het onderscheid tussen een ambtelijk, een politiek en een maatschappelijk orgaan. De MiNa-Raad verduidelijkte in voorliggend advies op eigen initiatief dat hij die structuur ook wil doortrekken naar het hele Maasbekken en het hele Scheldebekken, met name voor de samenwerking van de Internationale Commissie voor de Bescherming van de Maas (ICBM) en van de Internationale Commissie voor de Bescherming van de Schelde (ICBS) met niet-gouvernementele organisaties (NGO's), belangenorganisaties en sectoren. De MiNa-Raad meende dat zo op een efficiënte wijze tegemoet kan gekomen worden aan de Kaderrichtlijn Water, Artikel 14 "Voorlichting en raadpleging van het publiek". Dit advies op eigen initiatief was gericht aan de Vlaamse regering en aan de Vlaamse delegaties in de Internationale Commissies voor de bescherming van de Maas (ICBM) en van de Schelde (ICBS).

Studiedag 4 mei 2001: "inspraak in lokaal milieubeleid – een stand van zaken en een kans voor de toekomst"

De studiedag ging door in het Hendrik Consciencegebouw te Brussel en werd mee georganiseerd door AMINAL. Jos Gysels (Natuurpunt) stelde de werkgroep "lokale besturen" van de MiNa-Raad voor, terwijl Jean-Pierre Heirman, directeur-generaal van AMINAL, kort de visie van de administratie toelichtte inzake de samenwerking met de gemeentelijke en provinciale overheden. Hans Bruyninckx, HIVA sectorverantwoordelijke duurzame ontwikkeling, presenteerde vervolgens de studie van het HIVA – "Samenstelling en werking van de gemeentelijke en provinciale milieuvraagstukken" – samen met Joos Gysen, wetenschappelijk medewerker van HIVA. Vervolgens konden Peter Norro, milieucoördinator Provincie West-Vlaanderen, en Marc Konings, milieuaambtenaar Edegem en voorzitter GEMPA, repliceren. Nadien vond een debat plaats tussen een aantal vertegenwoordigers van middenveldorganisaties: Erik Grietens namens de milieuverenigingen, Lut Slabbinck namens de vakbonden, Christian Stivigny voor de Boerenbond en Piet Vanden Abeele namens de werkgeversorganisaties. Drie stellingen werden geponeerd en bediscussieerd.

1. "Milieuraad moeten het draagvlak voor het milieubeleid op gemeentelijk of provinciaal niveau verbreden en ondersteunen. Daarvoor dienen zij samengesteld te zijn uit een vaste kern van leden die het middenveld vertegenwoordigen en uit geïnteresseerde burgers die permanent of tijdelijk aan de werkzaamheden kunnen deelnemen. De vergaderingen moeten ook toegankelijk zijn voor het publiek."
2. "Het verbreden van het draagvlak voor het milieubeleid kan niet alleen gerealiseerd worden via adviezen van de raad aan het beleid over milieuvraagstukken. Daarnaast moet de milieuraad zich ook inlaten met advisering over de gevolgen voor het milieu van beleidsacties in andere beleidsdomeinen. De milieuraad heeft nog andere taken, zoals het verspreiden van informatie en het bevorderen van natuur- en milieueducatie."
3. "Opdat milieuraad optimaal zouden (blijven) functioneren en hun taken naar behoren zouden uitvoeren is ondersteuning nodig. Het gaat niet alleen om materiële ondersteuning maar ook om aangepaste begeleiding vanuit de overheid. Documenten die in een procedure van openbaarheid gaan en door lokale raden behandeld kunnen worden, moeten eenvoudig toegankelijk zijn. Omdat de taak van milieuaambtenaar reeds zo omvangrijk is en in een aantal opzichten niet verenigbaar met de begeleiding van de milieuraad, zou de begeleiding van de milieuraad beter aan iemand anders toevertrouwd worden."

Rudi Daems van het kabinet van de Vlaamse minister van Leefmilieu en Landbouw sloot de studiedag af.

Advies van 5 juli 2001 over de samenstelling en de werking van de milieuvadvisraden op het lokaal niveau in Vlaanderen

Dit advies kende een forse doorwerking in de samenwerkingsovereenkomsten van het Vlaamse Gewest met de provincies en met de gemeenten (Art. 5.1.1.5).

Al sinds er convenants gesloten worden tussen de Vlaamse overheid en gemeenten over het te voeren milieubeleid, is de MiNa-Raad geïnteresseerd in gemeentelijke milieuvadvisraden. Aangezien het beleid in de loop van 2001 een nieuwe milieuvconvenant aan het voorbereiden was, adviseerde de Raad nog eens op eigen initiatief over deze vorm van inspraak. In de eerste plaats vond de MiNa-Raad dat de figuur van “milieuvadvisraden” in een decreet verankerd moet worden. De Raad is bovendien voorstander van een representatieraad, waarbij men ernaar streeft om 1/3 van de stemgerechtigde zetels voor te behouden voor milieuverenigingen. Indien een gemeente daarvan afwijkt, moet zij dat motiveren. Tegelijk moet het mogelijk zijn om ook stemgerechtigde individuele burgers toe te laten, en de afzonderlijke vergaderingen open te stellen voor geïnteresseerde niet-stemgerechtigde burgers. De Raad vroeg ook een oplossing voor het gebrek aan toezicht op de samenstelling van adviesraden – meer dan de helft van de gemeentelijke milieuvadvisraden voldeed niet aan de huidige samenstellingsvoorwaarden. Voor de gemeentebesturen zou een motiveringsplicht moeten gelden bij beslissingen die voortbouwen of ingaan tegen adviezen van de gemeentelijke milieuvadvisraad. Milieuvraden moeten zich ook kunnen uitspreken over beleid met raakpunten met het gemeentelijk milieubeleid. De MiNa-Raad suggereerde te streven naar meer samenwerking met de GECORO (gemeentelijke commissie voor ruimtelijke ordening) en de gemeentelijke mobiliteitsraad.

Advies van 6 september 2001 over de erkenningsaanvragen van de vzw Arbeid en Milieu en de vzw Boomgaardenstichting

De vzw's zijn uiteindelijk wel erkend geworden als thematische verenigingen.

Vanwege AMINAL en in naam van de Vlaamse minister van Leefmilieu en Landbouw, ontving de MiNa-Raad de adviesvraag betreffende de aanvraag tot erkenning van deze twee thematische verenigingen op 19 juli 2001. Voor de MiNa-Raad waren het de eerste adviesvragen over de erkenning van thematische verenigingen. Vooraleer op het dossier in te gaan, stelde de MiNa-Raad vast dat bij de hem nu voor advies voorgelegde erkenningsaanvragen geen gestructureerde ontwerpbeoordeling gevoegd was, zoals nochtans voorgeschreven is. De Raad wees erop dat deze werkwijze niet conform het besluit is. Bovendien moet de administratie een overzichtsrapport over het geheel van de erkende verenigingen opmaken aan het begin van het jaar, en voor advies overmaken aan de MiNa-Raad. Dit is niet gebeurd. Wat de verenigingen zelf aangaat, stelde de MiNa-Raad vast dat beide verenigingen zinvol thematisch werk leveren, waarbij het evenwel telkens opvalt dat de behandelde thema's zich bevinden op een kruispunt tussen enerzijds het natuur- of milieubeleid en anderzijds een andere sector of maatschappelijke activiteit (resp. arbeid bij Arbeid en Milieu en landbouwbeleid bij de Boomgaardenstichting). Gelijksortige aanvragen tot erkenning voor thematische verenigingen zullen ook in de toekomst nog volgen. De Raad beval dan ook aan dat deze thematische verenigingen bijkomende middelen zouden moeten verwerven in de betrokken andere sectoren, zodat de beoogde integratie op een geloofwaardige wijze kan waargemaakt worden.

Advies op hoofdlijnen van 6 december 2001 over samenwerkingsakkoorden van het Vlaamse Gewest met gemeenten en provincies: “Milieu als opstap naar duurzame ontwikkeling”

Een aantal elementen uit het advies vonden toch nog hun weg naar de definitieve samenwerkingsovereenkomst, maar het is niet duidelijk of dit te wijten was aan het advies.

Het was de Vlaamse minister van Leefmilieu en Landbouw die de adviesvraag stelde. Voor dit advies beschikte de Raad over amper drie dagen om een advies te formuleren. De Raad diende zich daarom te beperken tot een aantal hoofdlijnen. De Raad was gematigd positief over de voorstellen tot samenwerkingsakkoorden. De Raad bezon zich over de rol van de samenwerkingsovereenkomsten en concludeerde dat een besluit van de Vlaamse regering nodig is om een aantal zaken aangaande milieubeleidsplanning en milieuadviesraden op gemeentelijk en provinciaal vlak te regelen. De Raad had kritiek op het feit dat de overeenkomsten niet gelden voor een provinciale en gemeentelijke legislatuur. Volgens de Raad waren de teksten overigens onhelder en niet eenduidig. Ook op de doelstellingen had de Raad kritiek, en tot slot wees de MiNa-Raad erop dat de Vlaamse overheid zijn voorbeeldfunctie gebrekkig uitoefent. Bovendien moet reeds in de samenwerkingsovereenkomst rekening gehouden worden met de evaluatie nadien.

Advies van 6 december 2001 over de provinciale adviesraden voor milieu en natuur in het kader van de nieuwe samenwerkingsovereenkomsten tussen het Vlaamse Gewest en de provincies

Ook van dit advies werd uitgebreid gebruik gemaakt om de samenwerkingsovereenkomst tussen het Vlaamse Gewest en de provincies aangaande de provinciale milieuadviesraden bij te sturen.

Bij het tot stand komen van dit advies werd samengewerkt met de provinciale milieuadviesraden. Specifiek voor de provinciale milieuadviesraden werden voorstellen geformuleerd over de samenstelling en de werking.

2.2.7. Europa en internationaal

Advies van 5 april 2001 over het geïntegreerd beheer van Kustgebieden (GBKG)

Gebaseerd op dit advies heeft de MiNa-Raad een bijdrage geleverd bij het tot stand komen van een platformtekst van de EEAC omtrent het geïntegreerd beheer van kustzonegebieden. Deze platformtekst zal voorgelegd worden aan de Europese instanties teneinde impact te hebben bij de bespreking en afhandeling van een aanbeveling van het Europees Parlement en de Europese Raad.

In de loop van 2002 zou de Europese Unie een strategie vaststellen voor het geïntegreerd beheer van kustzones: een proces waarbij alle belanghebbenden betrokken worden in alle relevante beleidscycli van de overheid (een beleidscyclus: informatie verzamelen, plannen, beslissen, beheren, toezien), opdat het evenwicht bewaard zou blijven tussen milieugerichte, sociale, economische, culturele en recreatieve doelstellingen. In het advies waren de raadsleden positief tegenover deze ontwerpstrategie. Het advies besteedde ook aandacht aan de eigen situatie, en was daarmee relevant voor de gehele Vlaamse regering. De Raad pleitte voor een samenwerkingsovereenkomst tussen het federale België, de Vlaamse overheid en de West-Vlaamse provincie, en wees op de belangrijke samenhang tussen gecoördineerde ambtelijke voorbereiding, politieke verantwoordelijkheid en maatschappelijke inspraak. De MiNa-Raad wees tot slot op de volgende aandachtspunten voor Vlaanderen: een betere gegevensinzameling en onderzoek, het invoegen van een ecosysteemvisie, ruimtelijke zonering op zee, maatregelen tegen het stijgen van de zeespiegel, integraal waterbeleid voor het IJzerbekken en de polders, en het behoud en herstel van de kustzone.

Advies van 3 mei 2001 over de vast te stellen Europese Strategie voor Duurzame Ontwikkeling

Het is niet bekend of dit advies rechtstreeks effect gescoord heeft. Door geleidelijk aan meer en meer adviezen te verstrekken over Europese beleidskwesties, hoopt de MiNa-Raad wel een relevant corpus aan standpunten te ontwikkelen dat kan meegenomen worden door de ambtenaren die Vlaanderen vertegenwoordigen bij onderhandelingen in EU-verband.

In 2000 had de Europese Top van Regeringsleiders te Lissabon besloten om een reeks duidelijke sociaal-economische doelstellingen te bepalen en daar ook concrete indicatoren aan te verbinden. Op de Top van Regeringsleiders van Göteborg, juni 2001, zouden daar een aantal doelstellingen inzake duurzame ontwikkeling aan toegevoegd worden. Met het oog hierop had de Commissie reeds in het voorjaar van 2001 een document gepubliceerd ter raadpleging: een document gericht op een duurzaamheidsstrategie voor de Europese Unie. De centrale thema's hierin betroffen klimaatbeleid, milieu en gezondheid, natuurlijke rijkdommen, mobiliteit en ruimte, vergrijzing en armoede. Vermits de eerste vier thema's ook heel sterk het Vlaamse Gewest en het milieubeleid aangaan, stelde de MiNa-Raad hierover een advies vast. Hierbij baseerde de Raad zich ten dele op een voordien door de EEAC (de koepel van de Europese milieuvastgestelde discussiedocument. De MiNa-Raad schaarde zich hierbij achter het concept "duurzame ontwikkeling", en stelde dat dit in oorsprong nog steeds een milieuconcept is. De MiNa-Raad was het ermee eens dat er in de toekomst net zoals bij sociaal beleid gewerkt zou worden met enkele strategische doelstellingen, waarbij dan de prestaties van de lidstaten onderling vergeleken zouden worden. Tegelijk mocht dit volgens de MiNa-Raad geen afbreuk doen aan de "normale" milieuregelgeving, die de Europese Unie tot nu toe uitvaardigde. De MiNa-Raad accepteerde de thema's klimaat, milieu en gezondheid, natuurlijke hulpbronnen en ruimte als prioriteiten. Voor het overige bevatte het advies een groot aantal suggesties voor de Europese discussie, in antwoord op de vragen die de Commissie stelde in zijn consultatiedocument.

Advies van 8 november 2001 over de verdragen tussen Vlaanderen en respectievelijk Bulgarije, Slowakije en de Tsjechische Republiek

Het advies had uiteraard geen onmiddellijke impact op de goed te keuren verdragen, maar leidde wel tot geïnteresseerde reacties bij de bevoegde administraties.

De adviesvraag werd gesteld door de Administratie Buitenlands Beleid, in naam van de Vlaamse minister voor Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Buitenlands Beleid. De MiNa-Raad was positief over het tot stand komen van dergelijke kaderverdragen en over de aanknopingspunten die deze verdragen bevatten voor samenwerking op het vlak van milieu. In vergelijking met de huidige lidstaten van de Europese Unie hebben de Midden- en Oost-Europese kandidaat-lidstaten over het algemeen een grote hoeveelheid sterk vervuilde sites en op milieuvlak achterhaalde technologieën, maar tegelijk ook zeer grote oppervlakten relatief ongerepte natuurgebieden en bossen. De toekomstige toetreding van deze Midden- en Oost-Europese landen tot de Europese Unie, plaatst deze staten dan ook voor zeer grote uitdagingen op het vlak van milieu. Volgens de MiNa-Raad schept deze situatie zowel kansen als plichten voor Vlaanderen. De kansen bestaan in de mogelijkheden tot administratieve en/of commerciële samenwerking en uitwisseling van *know-how* en technologieën. De Raad wees erop dat het niet alleen gaat om milieutechnische *know-how*, maar dat ook samenwerking op het vlak van juridische en financiële *know-how* nuttig kan blijken. Overigens bestaat de kennis en expertise volgens de MiNa-Raad niet alleen bij ons, maar is er ook in Midden-Europa in de loop der jaren heel wat kennis en organisatievermogen opgebouwd, waarvan Vlaanderen nog een en ander kan leren. Daarnaast heeft Vlaanderen volgens de MiNa-Raad ook verplichtingen betreffende de uitbreiding van de Unie. Een effectief milieubeleid kan volgens de Raad maar slagen als ze gedragen wordt door de civiele maatschappij, en verinnerlijkt wordt in de politieke en maatschappelijke cultuur van het land. In de toetredingslanden is er duidelijk een grote belangstelling bij de civiele maat-

schappij voor milieuzaken. Het debat tussen betrokken maatschappelijke groepen en experts is er in volle ontwikkeling. Volgens de MiNa-Raad dient Vlaanderen dan ook contacten te leggen en informatie-uitwisseling te ondersteunen tussen enerzijds daarin geïnteresseerde Vlaamse beroepsfederaties, vakbonden en milieu-NGO's en anderzijds vergelijkbare organisaties die in de toetredingslanden actief zijn.

gde EEAC-conferentie over milieu-indicatoren en duurzame ontwikkeling

Een publicatie in verband met de conferentie wordt voorbereid t.b.v. de deelnemers. Voor het overige gaf deze conferentie aanleiding tot het hierna vermelde advies.

Deze conferentie werd, in het kader van het Belgisch Europees voorzitterschap, georganiseerd door de MiNa-Raad, samen met de *European Environmental Advisory Councils*, en vond plaats van 15 tot 18 november 2001 in Gent. De inhoudelijke conferentiedag ging over milieu-indicatoren – een agendapunt van de toenmalige Europese Raad van Laken. Externe sprekers waren onder meer Simon Upton van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO), David Stanners van het Europees Milieuagentschap en Marc Vanheukelen van de Europese Commissie. Het doel van de conferentie was het uitwisselen van kennis en expertise omtrent de toepassingen, de functies en de mogelijkheden van milieu-indicatoren. Als voornaamste resultaat kwam naar voor dat er nood is aan milieu-indicatoren, niet alleen door het nut dat ze zichzelf opbrengen, maar ook doordat de huidige (economische) indicatoren de milieukost niet in rekening brengen. De conferentie stelde ook vast dat in de voorstellen van de Europese Commissie slechts indicatoren werden voorgesteld die te maken hebben met milieuvervuiling in de strikte zin van het woord. Er waren ten andere geen indicatoren inzake natuurbehoud. Deze onevenwichtigheid moest bijgesteld worden. De conferentie pleitte ook voor indicatoren inzake interne en externe integratie, boven op de nood aan milieu-indicatoren voor de afzonderlijke milieubeleidsvelden. Tot slot pleitte de conferentie voor subsidiariteit bij de invoering van milieu-indicatoren. Dat betekent dat sommige indicatoren op wereldniveau ontwikkeld moeten worden, andere op Europese schaal, en nog andere op het niveau van staten, regio's of lokale overheden. Onderzoek van de Nederlandse VROM-Raad had tot slot uitgewezen dat de benadering van de "ecologische voetafdruk" meer nadelen dan voordelen vertoont. De Conferentie vroeg hieraan aandacht te besteden, maar wees erop dat het belangrijk blijft om de milieu-impact van eigen activiteiten buiten het eigen territorium in kaart te brengen.

Advies van 6 december 2001 over Europese indicatoren voor duurzame ontwikkeling

Wat dat laatste betreft staan er enkele voorstellen in het ontwerp Milieubeleidsplan 2003-2007.

Met dit advies wou de MiNa-Raad op eigen initiatief enkele kritische bedenkingen geven betreffende de verzameling indicatoren die de Europese top van staats- en regeringsleiders zou gaan gebruiken om de ontwikkelingen in Europa te beoordelen. Na een korte schets van de voorstellen benadrukte de MiNa-Raad andermaal het belang van (de invoering en het systematisch gebruik van) milieu-indicatoren voor duurzame ontwikkeling. In de tweede plaats wees de MiNa-Raad erop dat het belangrijk is te bepalen welke functie men wil toekennen aan indicatoren – welk gebruik men ervan kan maken. Dit is bepalend voor de keuze van indicatoren. Structurele indicatoren voor duurzame ontwikkeling zullen vanzelfsprekend dienen om de algemene vorderingen te meten bij de uitvoering van de strategie van de Europese Unie voor duurzame ontwikkeling. Tegelijk is ook de vergelijking tussen de verschillende lidstaten aan de orde. Een ander punt dat volgens de MiNa-Raad niet uit het oog mag verloren worden, is dat een mooie verzameling indicatoren niet het hoofddoel mag zijn. Duidelijke beleidsdoelstellingen op lange en korte termijn blijven het belangrijkste en indicatoren zijn slechts een

meetinstrument bij het behalen van die doelstellingen. Wat de voorliggende voorstellen aangaat, wees de MiNa-Raad erop dat er eigenlijk weinig veranderd is in de reeks structurele indicatoren van het lopende Lissabon proces. Het volstaat niet om aan het rijtje indicatoren er enkele milieu-indicatoren toe te voegen: ook de sociale en economische indicatoren moeten opnieuw bekeken worden. Tot slot pleitte de MiNa-Raad ook voor een systematische gebruik van milieu-indicatoren in Vlaanderen.

2.3. Externe vertegenwoordiging en overige initiatieven

De adviezen van de MiNa-Raad worden zo spoedig mogelijk na vaststelling naar het lid van de Vlaamse regering gestuurd die om advies gevraagd heeft. De andere leden van de Vlaamse regering en het Vlaams Parlement ontvangen eveneens het advies. Quasi gelijktijdig wordt een persbericht opgesteld en verzonden naar de diverse media.

In naam van de MiNa-Raad treden ook raadsleden en/of secretariaatsleden op die extern toelichting geven bij vastgestelde adviezen en studies. Dergelijke externe vertegenwoordiging betreft vooral de deelname aan overlegtaken die gevraagd wordt door de Vlaamse regering of door andere instanties. Dit leidde in 2001 onder meer tot aanwezigheid in de stuurgroepen bij het MIRA (Milieurapport) en het NARA (Natuurrapport), in het beheerscomité van het VLINA, in het Comité van Toezicht Plattelandsprogramma en bij het daarbij verbonden LEADER-programma, in het overlegplatform Uitvoeringsplan Huishoudelijk Afval, en in de Maas- en in de Scheldecommissie.

De MiNa-Raad wordt in principe vertegenwoordigd door de Voorzitter of zijn afgevaardigde. In de praktijk zijn het dikwijls leden van de Raad of van het secretariaat die de vertegenwoordiging waarnemen. De vertegenwoordiger van de MiNa-Raad krijgt het mandaat te spreken namens de MiNa-Raad voor materie waarover de MiNa-Raad reeds een standpunt heeft ingenomen. In geval dat standpunt niet unaniem was, dient de vertegenwoordiger het meerderheidsstandpunt te verdedigen, maar de minderheidsstandpunten kenbaar te maken. In geval de MiNa-Raad over bepaalde materie nog geen standpunt heeft geformuleerd, dient de vertegenwoordiger te spreken vanuit een algemeen milieu- en natuur-oogpunt. De MiNa-Raad is niet gebonden door het standpunt van het overlegorgaan of inzake materies waarover de MiNa-Raad nog geen standpunt heeft ingenomen. Aan de vertegenwoordigers van de Raad wordt alleszins gevraagd schriftelijk verslag uit te brengen. In de praktijk legt de MiNa-Raad bij dit alles prioriteit bij zijn eigenlijke activiteiten, m.n. adviesvoorbereiding en -vaststelling. Een engagement in een overlegorgaan of in een forum mag de opdracht en de werking van de Raad niet hypothekeren.

In de marge dient aangestipt te worden dat de zeven medewerkers van het secretariaat in 2001 gezamenlijk deelnamen aan 53 studiedagen. Het schriftelijk verslag van deze activiteiten wordt telkens meegedeeld aan de plenaire vergadering van de MiNa-Raad.

Last but not least moet nog vermeld worden dat de MiNa-Raad medeoprichter (1993) is van een overleg tussen de milieuadviesraden in de verschillende EU lidstaten. Dit overleg draagt als naam de *European Environmental Advisory Councils* (EEAC), zonder rechtspersoonlijkheid. Het secretariaat van deze samenwerking werd van 1996 tot 1998 gedragen door *English Nature*, een Britse instelling die tegelijk adviesraad en (*mutatis mutandis*) parastatale is. Sinds 1999 wordt het secre-

tariaat van dit samenwerkingsverband verzorgd door de Duitse Rat für Sachverständigen in Umweltfragen, een milieu- en natuurraad die vooral wetenschappelijk georiënteerde adviezen over het regeringsbeleid geeft. Van 1998 tot einde 2000 werd het voorzitterschap van dit samenwerkingsverband opgenomen door dhr. Hubert David, ondervoorzitter van de MiNa-Raad. Jaarlijks is er een bijeenkomst, op uitnodiging van de milieuadviesraad van het gastland. Zoals eerder vermeld, fungeerde de MiNa-Raad in 2001 – ook in het kader van het Belgisch Voorzitterschap – als organisator van deze conferentie, met als thema “Indicators for Sustainable Development”.

2.4. Secretariaat van de MiNa-Raad

Inzake het uitvoeren van de overige beslissingen van de MiNa-Raad worden de voorzitter en het bureau bijgestaan door het secretariaat dat belast is met de praktische en inhoudelijke voorbereiding van alle activiteiten van de MiNa-Raad. Zijn werking omvat:

- De inhoudelijke voorbereiding van discussienota's voor bv. adviezen;
- De concrete organisatie van vergaderingen en studiedagen;
- De verwerking van de resultaten van vergaderingen in de verslagen en de adviezen;
- Het doorsturen van de vastgestelde adviezen naar de bevoegde overheid;
- De verspreiding van de standpunten van de Raad;
- Het verzamelen van informatie over het milieubeleid;
- Het opstellen van een ontwerpjaarverslag;
- Vertegenwoordiging van de Raad op externe vergaderingen na mandaatverlening;
- Personeelsbeleid en de logistieke ondersteuning van de Raad;
- Het beheer van de werkmiddelen die aan de Raad worden toegekend.

In 2001 was het kader feitelijk als volgt samengesteld:

- Adviseur Jan Verheeke, licentiaat in de rechten, kandidaat in de wijsbegeerte, neemt het directeurschap waar;
- Adjunct van de directeur Bert De Wel, licentiaat economische wetenschappen, master in international studies, werd sinds de zomer van 1999 gedetacheerd naar een politiek kabinet;
- Adjunct van de directeur Luc Goeteyn, licentiaat in de geografie, licentiaat stedenbouw en ruimtelijke ordening, werkte sinds 1 maart 2001 bij het planningsteam van AMINAL in het kader van een “sabbatical leave” van één jaar;
- Adjunct van de directeur Bea Kayaerts, landbouwingenieur, bereidde de dossiers voor inzake ruimtelijke ordening, plattelandsbeleid, natuurbeleid en duurzaam bosbeheer;
- Adjunct van de directeur Francis Noyen, landbouwingenieur, bereidde de dossiers voor inzake afval, lucht, bodem, risicobeheer, en bedrijfsinterne milieuzorg;
- Adjunct van de directeur Liesbeth Taverniers, licentiaat politieke en sociale wetenschappen, werd aangeworven voor één jaar ter vervanging van Luc Goeteyn, en was verantwoordelijk voor de Europese dossiers, meer specifiek de inhoudelijke voorbereiding van de EEAC -conferentie van 15-18 november 2001;
- Adjunct van de directeur Dirk Uyttendaele, landbouwingenieur, ingenieur in de milieusanering, was verantwoordelijk voor de dossiers inzake waterbeleid, organisch afval en slib, gemeentelijk en provinciaal beleid;

- Adjunct van de directeur Tomas Velghe, licentiaat toegepaste economische wetenschappen, werkt bij het MiNa-secretariaat ter vervanging van Bert De Wel sinds de zomer van 1999, en concentreerde zich hierbij in 2001 op de energie-dossiers;
- Adjunct van de directeur Pieter Verbeek, licentiaat in de rechten, licentiaat ontwikkelingssamenwerking, opleiding milieukunde, volgde alle aspecten op van milieuwetgevingsbeleid, evenals beleidsevaluatie en energiebeleid; Pieter Verbeek werd sinds de zomer van 1999 gedetacheerd naar een politiek kabinet;
- Adjunct van de directeur Eefje Vlietinck, licentiaat rechten, werkt bij het MiNa-secretariaat ter vervanging van Pieter Verbeek sinds oktober 2000, en spitste zich in 2001 toe op juridisch werk en op de mobiliteitsdossiers;
- Deskundige Vera Casteels, stond in voor het algemeen secretariaat en meer specifiek het secretariaat van de directeur;
- Deskundige Martine Maebe, stond in voor het algemeen secretariaat, het adres-beheer, publicatiebeheer en de bibliotheek; zij nam per 1 september 2001 ontslag;
- Deskundige Patricia Pauwels, werkte halftijds en stond in voor het algemeen secretariaat, en de interne organisatie van werkgroepvergaderingen, raads-zittingen en specifieke projecten;
- Deskundige Katelijne Symens (parttime tot 31 augustus 2001, als vervanging deeltijdse loopbaanonderbreking Patricia Pauwels), vanaf 1 september 2001 full time in dienst in vervanging van Martine Maebe;
- Medewerker Jurgen Sleewaegen stond in voor de logistiek en de boekhouding.

2.5. Financieel beheer van de MiNa-Raad in 2001

In 2001 beschikte de MiNa-Raad over een dotatie van 36,4 miljoen BEF (903.226 €) (Administratieve Begroting, Programma 61.1, begrotingsartikel 4102, "Dotatie aan de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen").

De feitelijke inkomsten waren evenwel als volgt samengesteld:

- Er was een positief overgedragen saldo voor 2000 en voorgaande jaren van 3.876.404 BEF (96.189 €).
- Van de dotatie werd 32.760.000 BEF (812.903 €) uitbetaald, na aanvraag en voorlegging van jaarverslag en financieel verslag van het voorgaande jaar, en na verantwoording en toelichting bij de actuele financiële toestand.
- De bijkomende inkomsten bedroegen 27.414 BEF (680 €) en hebben betrekking op het maken van kopies door derden op onze kopiemachines en de inschrijvingsgelden van de studiedag rond de gemeentelijke milieuraden van 4 mei 2001.

De totale feitelijke inkomsten bedroegen aldus 32.787.414 BEF (813.583 €). Het positieve saldo van voorgaande jaren wordt verklaard door de opeenvolgende jaren dat de feitelijke personeelsbezetting lager was dan de telkens verwachte personeelsbezetting. Dit saldo werd alleszins in mindering gebracht van de dotatie-uitbetaling van 2001.

De werkelijk gedane uitgaven in 2001 bedroegen 33.204.986 BEF (823.945 €). Het positief saldo wordt principieel in mindering gebracht bij de uitbetaling-ruimte m.b.t. de dotatie van 2002.

Omdat de MiNa-Raad, als overheidsorgaan, op een relatief autonome wijze omspringt met zijn budget, wordt jaarlijks een verslag opgemaakt door een onafhankelijk revisor. Het huishoudelijk reglement van de MiNa-Raad (goedgekeurd

bij besluit van de Vlaamse regering van 16 februari 1993) bepaalt immers: “De financiële rekeningen worden nagezien en goedgekeurd door een revisor die door de Raad is aangesteld”. Dit verslag van de revisor is in voorbereiding, en de hierboven gegeven cijfers zijn dus onder voorbehoud van dit nazicht en verslag.

Voor het overige dient opgemerkt te worden dat de raadsleden sinds 1992 besloten hebben af te zien van de zitpenningen die hen uitbetaald zouden moeten worden (ingevolge het besluit van de Vlaamse regering van 14 december 1983 houdende sommige maatregelen tot harmonisatie ... van de presentiegelden en vergoedingen van adviesorganen).

